

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emeric Lechner,
Heinrich Schalek, Rudolf Mosse,
A. Oppelka Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicările mai dese
după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 8-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 33)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din într și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 178.—Anul LXI.

Brașov, Sâmbătă-Duminică 16 (28) August.

1898.

Din cauza s-tei sărbători țiarul nu va
apăre până luni seara.

Crisa și naționalitățile.

Orî de câte-orî Ungurii dela
putere au avut vre-o încurcătură cu
Austria și guvernul, strimtorat de
oposiția maghiară, a trebuit să se
apere și să se scuse, că nu pôte să
lucre tocmai așa, cum ar dori infier-
bentații „patrioți“ din stânga es-
tremă, ei au venit cu spăritorea cea
veche, séu mai bine ȝis cu ciuha
primejdiei, ce amenință mereu pla-
nurile maghiarismului din partea na-
ționalităților nemaghiare.

In timpuri, când merg tôte mai
liniștit, care Ungur, fie cât de șo-
vinist, ar recunoșce, că mai sunt și
alte naționalități în țără și că acestea
pretind drepturi, cari ar primejdi
stăpânirea Maghiarilor? Spuneți-ne
dără, care Ungur ar fi acela!

Când însă se incurcă treburile
cu Austria și Banffy are nevoie să
bage puțină frică în opoziționalii prea
indrăsneti și să și facă éráși puțină
popularitate și reclam, că e om foarte
veghețor și îngrijat pentru ordinea
și liniștea din țără, atunci es de-
odată la ivélă naționalitățile și pri-
mejdia, ce amenință din parte-le se
zugrăvesce cu cele mai gróznice co-
lori prin colónele toilor unguresci,
pentru ca în cele din urmă, după
spaima ce a intrat în ósele cetitorii-
lor maghiari să li-se spună de cătră
penele plătite: „Fiți pe pace! Banffy
e deștept și puternic și va sci el
să spulbere orî-ce încercare de ré-
svrătire în contra statului maghiar,
cum a mai făcut'o și altă-dată“.

Așa și acum. Banffy e strins în
chingi de cătră cei din Viena. El a
înaintat cu multă îndrăsnélă în pre-
tensiunile lui față cu guvernul aus-
triac; dér acum de-odată s'a cam
lovit cu capul de părete. Succesele
neasteptate, cele-a avut el de când
a ajuns la putere în multe cestiuni
mai însemnate și mai mici, l'au fă-
cut să credă orbiș în norocul lui, și
astfel a cutezat a striga Austriecilor
un *aut-aut*, adecă „orî incheiați pac-
tul, cum vrem noi definitiv, orî ne
rupem de voi“.

A dat însă de bucluc „Măria-sa“
fișpanul de odinioară dela Bistrița și
Deși. S'a înșelat, când a cređut,
că împăratul regel de dragul lui și al
Ungurilor le va face tôte pe voie.
Nu și-a inchipuit, că orî cât de mult
i-ar iubi, monarchul nu le pôte ceda
și acolo, unde îngăduirea s'ar face
numai în paguba intereselor de pu-
tere ale dinastiei și ale monarchiei
întregi.

De aceea, când au fost la Ischl
amândoi miniștrii-presidenți, Maies-
tatea Sa li-a ȝis: „Voesc să se sus-
țină neatinsă unitatea vamală și co-
mercială austro-ungară. Vedeți dér,
ce veți face, căci trebuie să vă înțe-
legeți într'un fel cu orî-ce preț!“

Dér Banffy mersese deja prea
departe cu tensiunile lui. Pe basa
acestora nu se putea face nici-odată
înțelegere cu guvernul austriac.

A trebuit deci Banffy să se
dedea cu gândul, că e mare nevoie
să retireze. Oposiția maghiară însă
nu dórme, ci abia așteptă momen-
tul, ca să afe cum stau lucrurile în
adevăr, pentru ca atunci să năvă-
léscă cu tótă furia asupra lui Banffy,
de cum-va se va fi abătut dela de-
clarațiunile, ce le-a dat înainte
dieteii.

Tocmai acum se sfătuesc în
Pesta miniștrii austriaci cu cei un-
guresci, ér Banffy, strimtorat de două
părți, nu scie să se ajute mai bine,
decât implântând pe câmpul dela
Rákos de lângă capitala ungerescă
ciuha primejdiei, ce amenință din
partea naționalităților.

Toți oficioșii unguresci sunt de
două ȝile încóce în cea mai infier-
bentată agitația sufletescă, din causă,
că în cabinetul lui Ieszensky, a șe-
fului poliției asupra naționalităților,
s'a descoperit o mare conjurația, ce
ce s'ar fi făcut la băile din Carls-
bad în Boemia între mai mulți co-
rifei ai naționalităților, și care con-
jurația, se înțelege, nu pôte avé în
împrejurările de față alt scop, de-
cât să arunce în aer statul ungu-
resc și să restórne de-a valma tótă
puterea ungerescă, ca în cele din
urmă Austriacii să nu mai aibă cu
cine să incheie pact și să se adre-
seze la naționalitățile nemulțamite,
ca să facă cu ajutorul lor un fede-
ralism sub chivéra împărătescă.

Nu trebuie să inghețe inima orî-
cărui Maghiar, fiă orî cât de voi-
nicos, când e pus față în față cu o
primejdiă atât de gróznică, când i-se
spune de cătră foile unguresci, că
conjurația se estinde dela Praga
peste Viena până la Bucuresci și că
de aci ea se réșfrânge asupra Ro-
mânilor din Ardél, Bănat, Țera un-
gerescă și Bucovina?

Ținta ar fi, după foile ungu-
resci, ca naționalitățile să se folo-
sescă de încurcăturile dualiste de
față și să facă o mișcare mare cu
ocazia iubileului împăratului, trimi-
tând o deputația monștră la Viena
cu un memorandum al naționalităților
din Ungaria, în care să pretindă fe-
deralisarea imperiului etc. etc.

Acesta este complotul, ce s'a
urzit și „descoperit“ în palatul
ministrului-presedinte din Pesta. Se
înțelege, că și partida noastră națio-
nală a trebuit să capete un rol în
acest complot, căci dóră nu de
geba s'a silit în tot chipul stăpâ-
nirea ungerescă de câți-va ani în-
cóce s'o sugrume cu totul.

Cei mai rămâne dér acestei
partide, decât a căuta să și ajute cu
comploturile? Și comploturi îi tre-
buesc astăđi lui Banffy, ca să aibă
cu ce-și acoperi retragerea dinain-
tea Nemților și Cehilor și a cabine-
tului Thun.

Om fără prevedere, trăind nu-
mai din mână în gură cu politica
lui, care numai base reale nu are,
baronul Banffy a trecut cu vederea,
că manevra cu conjurația nouă de
noiță, ce au vrut s'o insceneze ofi-
cioșii lui, e cu două tășuri.

E cu două tășuri, ba chiar
mult primejdiósă această manevră
banffistă-ieszenszkiană, fiind-că nu-i
de glumă a vorbi de un mare peri-
col și a voi să sparii cu el și pe
cei mai înfocați și îndărătici ad-
versari ai naționalităților, când frica
ce voesci să li-o bagă în óse
este în adevăr justificată nu prin
conjurații și comploturi momentane,
ci prin faptul sdobitor, că nu se
pôte tăgădui de nimeni, că adencă
nemulțamire domnesce în sinul po-
pórelor, o nemulțamire, care este
înăbușită și comprimată ca praful
de pușcă într'un butoi și căreia
nu-i trebuie, decât numai un fitil
aprins, ca să explodeze.

Acésta nu o spunem noi ađi,
ci o spun tôte foile unguresci, cari
vorbesc de complotul din cestiune
și de focul, ce ȝic, că stă să se
aprindă în mijlocul naționalităților,
și pentru a căruia sugrumare ne asi-
gură, că Banffy e prevenit și că va
fi omul la locul séu. De n'ar esista
în țără acea materie explosibilă, de
care am amintit și care s'a adunat
de mulți ani în urma nedreptăților
și prigonirilor celor mai neomenóse
și nemilóse, nu s'ar face óre numai
de ris acele foi cu întreg ministeriul
presidial din Peșta, vorbind de-o
primejdiă, care în adevăr n'ar esista
decât în inchipuirea unora?

Este dér după părerea noastră
un mare serviciu, ce se aduce din
partea primului ministru unguresc
cestiunei de îndreptătire a naționalită-
ților nemaghiare din acest stat, prin
faptul că, în momentele încurcături-
lor de față, cari privesc chiar basele
constitutive ale acestei monarchii,
Banffy le pune în legătură strinsă
cu nemulțamirea cea mare, ce de
fapt esista în sinul celor ȝece mi-
lióne și mai bine de popóre nema-
ghiare din partea acésta a imperiului
dualist.

Prin acésta se recunoșce starea
abnormă, ce domnesce în privința
acésta în regatul Ungariei și se re-
cunoșce tot-de-odată îndreptătirea
naționalităților nemaghiare de a ni-
sui să iesă din acésta situațiune
tristă.

Vorba e numai, cum să iese din
ea? Cu comploturi și résvrătiri na-
ționalitățile ar veni numai în ajutor
tendințelor de nimicire ale adver-
sarilor esistenței lor. Banffy și-ar
ajunge scopul, și cu ajutorul baio-
netelor de cari dispune ar puté să
jóce pe salvatorul Ungariei și al
maghiarismului.

Décă el vré să împingă lucruri
în direcția acésta, atunci putem
să-i spunem de pe acum, că zadar-
nic-se ostenește; dér credem, că nu
se gândesce tocmai la așa ceva și
n'a intenționat deocamdată, decât de
a zugrăvi pe dracul pe părete, ca
să sparie pe kossuth-iștii lui.

Dér, repetăm, printr'asta a făcut
fără voia lui un mare serviciu cau-
sei naționalităților réscolind și scor-
monind réul, ce esista în organismul
țării prin astfel de apucături, deși
fórté-condamnabile, deóre-ce tind a în-
fățișa pe conducătorii naționalităților

ca pe nisce résvrătitori cu capul în
mână.

Afând însă debutul lui Banffy
cu „complotul“ naționalităților, din
multe puncte de vedere bine venit
în momentele de față, nu putem să
nu ne exprimăm tot deodată firma
credință, că conducătorii naționali-
tăților din Transilvania, Bănat și Țera
ungerescă se vor sci feri de a in-
tra într'un chip séu altul în cursa,
ce li-o pun cei dela Peșta.

Naționalitățile asuprite au o
mare și gravă chemare de a lupta
pe cât numai le va fi cu putință în
cea mai strinsă unire și solidaritate
pentru îmbunătățirea stărei lor triste
de ađi și pentru egala lor îndreptă-
tire națională, ér mijlócele lor de
luptă și căile lor nu pot fi acele, ce
pot conveni numai politiceii distru-
gétóre banffiste, ci trebuie să fie mij-
lócele și căile, ce pot conveni și cari
pot ajuta numai și numai cauzei lor
sfinte naționale.

Revista politică.

Carul dualismului austro-ungar
s'a nămolit adenc. De luni de ȝile
se fac cele mai mari opintiri pentru
a-l pune éráși pe drum bătut și oblu,
dér tôte stăruințele și opintirile par
a fi zadarnice. Crisa, care bântue
în monarchia din pricina pactului
vamal și economic, n'a luat în ȝilele
din urmă nici decăt o față mai pu-
țin îngrijtóre. Din potrivă, ea ame-
nință constant cu pericolul, care va
sgudui în cele din urmă basele mo-
narchiei dualiste. Alaltă-erî în 24
l. c. s'au inceput în Budapeșta con-
ferențele între miniștrii austriaci și un-
gari, conferențe, ce se țin la dorința
espresă a monarchului. Cu mare în-
cordare privesc toți din tôte părțile
la aceste conferențe, chiămate a afla
un mod óre-care de procedere pen-
tru aplanarea neînțelegerilor dintre
Austria și Ungaria în ceea-ce pri-
vesce pactul, și ast-fel pentru înlătu-
rarea crizei. C'o ȝi înainte s'a ținut
la Budapeșta un consiliu de miniș-
tri, în care—după-cum ȝic foile ungu-
resci apropiate de guvern — s'au
stabilit punctele pe a căror basă va
avé să se pună ministrul Banffy în
tractările lui cu contele Thun. După
cât s'a strecurat până acum în pu-
blicitate, în prima ȝi a conferenței
obiectul principal de discutiune a
fost: să se convóce „Reichsrath“-ul,
orî nu? Punctul acesta însă a rémas
nelămurit. Se ȝice însă, că privitor
la pactul economic s'au fixat în ge-
neral stipulațiunile. *Pactul nu se va
face după dorința lui Banffy, adecă
până la 1903, când vor espira con-
vențiunile comerciale cu statele străine,
ci se va incheia pe timp de 9 ani.*
Nu se spune însă, că pe ce cale se
va incheia. Invoi se-va guvernul un-
guresc a incheia pactul pe basa § 14
din constituția austriacă? Judecând
din cele ce le scrie o fóie ungerescă
frunțase din Peșta, acțiunile guvernului
unguresc au scăđut mult și pre-
tensiunile lui vor suferi o mare ré-
ducere. „Budapesti Hirlap“ scrie de

pildă: „Cu suflet întristat trebuie să vești, că chiar nici partidă guvernamentală nu mai crede în binefacerea pactului, cum se va face, și trebuie să ne temem, că în rëndul învoelilor de ađi și mâne, nu numai că va fi stinghirit punctul de vedere constituțional (maghiar), ci și drepturile noastre economice vor suferi pagube. Cu ađenci îngrijiri și cu arma scosă privim continuarea desbaterilor“. — Va să ăică Ungurii și-au deschis și ei ochii și vęd, că de dragul îngămării lor, nimeni nu este aplecat a șgudui tocmai acum temelile organismului de ađi al monarchiei. Conferențele aveau să se sfirșescă ađi, őr mâne, Sâmbătă, cei doi miniștri președinți vor merge la Viena, ca să raporteze monarhului despre isvrăvile ce au făcut.

Tot în Budapeșta s'a deschis alaltă-eri o mare adunare a catolicilor unguri sub presidenția contelui Mauriciu Nicolau Eszterházy. Adunarea acésta s'a întrunit cu scop de a se organiza cercurile și reuniunile catolice de lectură într'o mare alianță catolică, pentru a se apăra catolicismul din Ungaria contra tendințelor de cutropire ale puterii statului. S'au desbătut și primit bazele acestei alianțe. În vorbirea de deschidere, contele Eszterházy ăise, că pace în țără nu mai este de când guvernul a introdus legile bisericesci politice, cari au deschis uși largi nereligioșității și neconfesionalismului.

Frații noștri bucovineni desfășură mare activitate pentru viitoare alegeri în Bucovina. Toți alegătorii români sunt ca unul pentru programul partidului național român și s'au constituit cerc de cerc, conform noii organizații a partidului. Sub stégul solidarității naționale, Românii din Bucovina s'au decis a lupta strâns uniți pentru revindicarea drepturilor poporului român din frumoșă țără a lui Dragoș. Aprópe tóte cercurile electorale s'au constituit, și-au ales comitete din câte 12—20 fruntași. În curënd noul comitet național va stabili pentru fiă-care cerc electoral candidații naționali pentru dieta țării. Ne bucurăm din inimă de acésta frumoșă și serioșă mișcare, din care numai bine póte să iese, și dorim fraților noștri din Bucovina isbândă deplină.

În Orientul european se pregătesc lucruri, cari nu pot fi nebăgate în seamă. De când cu visita principelui Ferdinand al Bulgariei la curtea din Cetinje, se vorbește

cu multă stăruință despre alianța statelor balcanice. Din Sofia se anunță, că în cercurile bineinformate din capitala bulgară, se vorbește despre acésta alianță, ca despre un fapt îndeplinit, și o parte a gazetelor bulgare dă să se înțelégă, că alianța este îndreptată contra Austro-Ungariei. Acésta apare și din împrurarea, că principele Ferdinand al Bulgariei a fost refuzat, la propunerea ministrului austro ungar de es-terne Goluchowski, de a fi primit la monarhul nostru. Corespondentul din Petersburg al lui „Volkszeitung“ scrie acestei foi, că diplomația europeană trebuie să urmărească cu mare atențiune evenimentele, ce se desfășură în Balcani, mai ales, că Bulgaria stă acum așa de mult sub influința Rusiei, încât decă principele ei n'ar juca după cum i-se cântă dela Petersburg, atunci n'are să se mai reintórcă în Bulgaria, căci va păți-o ca principele Battenberg

Tot în Orient se pregătesc o a doua alianță între Turcia și Grecia. Sultanul a primit ăilele trecute pe ministrul-președinte grecesc Rallis, căruia i-a declarat, că iar plăcé, decă Grecia ar păși la alianță cu Turcia. Sultanul vorbind și despre rășboiul dintre aceste state, să fi ăis, că îl regretă mult și speră, că atitudinea binevoitoare a Turciei, va aduce deplină împăcare între cele două popóre. Rallis a declarat din partea-i, că și Grecia dorește acésta, și că va face tot posibilul, ca planurile Sultanului să iese victorioșe. Alianța din cestiune, nu există încă de fapt, însă cei din Atena se sfătuiesc asupra ei și e fórte probabil, ca ea să se și încheie deja în cursul acestui an.

Serbările sásesci arangiate în amintirea născerii de patru sute de ani a reformatorului Honterus, cari au durat o sėptemână întrégă, și-au ajuns culmea lor Dumineca trecută, când s'a desvilit monumentul lui Honterus. Au fost de față la desvilit reprezentanții tuturor reuniunilor sásesci din țără și străinătate, afară de aceea óșpeți însemnați din Germania, őr dintre Români d-l preposit capitalar I. M. Moldovan din Blașiú, ca reprezentant al Academiei Române, őr d-l archimandrit Pușcariu și d-nul Dr. C. Diaconovich din Sibiu ca delegați ai Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. S'au ținut mai multe vorbiri, între cari e mai ales de amintit vorbirea însufleșită a preotului luteran F. Obert, care a pus la cale acum vre-o ăcece ani ridicarea

monumentului. După vorbiri, monumentul a fost încununat din partea femeilor sásesci venite din tóte părțile țării și îmbrăcate fiă-care în portul locului.

În tot decursul serbărilor Brașovul a fost împodobit cu stéguri sásesci și unguresci în număr egal.

A doua ăi, Luní, s'a ținut adunarea Reuniunii pentru cunoșcerea țării, la care între alții a luat cuvântul și d-l preposit Moldovan, împărțind felicitările sale în numele Academiei Române și amintind folósele, ce are să le mulțămescă poporul român culturii sásesci încă de când au eșit cele dintăi cărți tipărite românesci din tipografia lui Honterus. D-l preposit Moldovan a vorbit în limba română, prin ceea ce a făcut o bună impresiune asupra publicului present, őr d-l vicar Pușcariu a vorbit în limba germană.

Manifestațiile Sașilor ardeleni puse la cale cu ocazia acestor festivități au convenit întru cât va și gazetelor unguresci, cari de rëndul acesta laudă pe Sași pentru patriotismul, ce l'au dovedit, împodobindu-și casele cu stéguri tricolore unguresci și vorbind despre „iubita patriă maghiară“.

Raportul comitetului central al Asociațiunii.

Comitetul central, din Sibiu, al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ și-a publicat darea de seamă despre lucrările sale în decursul anului 1897 și despre momentele mai însemnate, ce s'au ivit în viața Asociațiunii dela adunarea generală din anul trecut și până ađi.

Din acésta dare de seamă, asupra căreia va avé să se pronunțe adunarea generală a Asociațiunii, ce se va ținé mâne și poimăne în Beiuș, însemnăm pentru cetitorii numerilor de Dumineca ai fóiei noastre următoarele:

Lucrările din ședințele comitetului. În urma hotărârilor luate în adunarea generală din anul trecut, ce s'a ținut la Mediaș, comitetul central a și luat numai decă în primire fundațiunea de 10,000 fl. pe care d-l Stroe Balloescu din Săcele a înființat'o anul trecut în amintirea părinților săi. Acésta fundațiune se administrează separat sub titlul „Stana și Stroe Belloiu“.

În urma hotărârii, prin care s'a însărcinat comitetul central să ia tóte măsurile de lipsă, ca în viitor despărțemintele să lucreze neîmpedecate, și să îngrijescă a înființa despărțeminte pe întregul teritoriu al Asociațiunii, — comitetul a lucrat un Regulament al afacerilor interne ale despărțemintelor, prin care se ăntesce la o funcționare regulată și uniformă a lor, őr pentru a înființa despărțeminte noue, comitetul a lucrat o „Instrucțiune“, în care se arată cum au să procedă cei ce ar voi să

înființeze despărțeminte noue. Tot-odată a hotărít, ca unde s'ar ivi trebuința, comitetul central să trimită însu-și delegați pentru a înființa, őr reînființa despărțeminte.

S'a decis a-se înființa despărțeminte noue în Lugos, în comitatul Sătmár, Maramureș, în Beiuș și în comitatul Torontal. Dintre acestea până la 1 August s'au și înființat despărțemintele Lugos prin d-l advocat Coriolan Brediceanu, Sătmár prin d-l George Pop de Băsesci și Beiuș prin d-l Paul Pop.

Comitetul a mai lucrat un Regulament al afacerilor interne ale comitetului și un Regulament pentru adunările generale ale Asociațiunii. Tóte aceste trei regulamente vor veni la desbatere în adunarea dela Beiuș. Mai este acum în lucrare și un „Regulament pentru bibliotecile despărțemintelor“, care va servi de îndreptar la înființarea și administrarea bibliotecilor populare.

Hotărîrea, de a se ajuta școle confesionale amenințate prin lipsa de mijlóce, séu să se întemeze de Asociațiune însa-și școle private în părțile, unde s'ar simți necesitatea, anul trecut nu s'a putut ăcece în deplinire din lipsa de mijlóce, cum se ăice în raport.

Posturile de funcționari au fost ocupate provisor cu următoarele persoane: secretar Dr. Ilie Beu cu o remunerațiune de 300 fl. la an, cassier Leontin Simonescu cu 200 fl., controlor I. Crețu (fără remunerațiune), bibliotecar Nic. Togan cu 200 fl., arhivar Ioan Popovici cu 120 fl., econom Ilie Moga cu 120 fl. și cancelist Romul Simu cu o remunerațiune de 200 fl. la an. Prin stabilirea acestor remunerațiuni, cheltuelile au trecut cu 140 fl. peste sumele votate în budget. Pentru viitor comitetul propune a se alege ca secretar I. d-l Dr. C. Diaconovich cu salariu de 1500 fl.

Școla Asociațiunii. Școla civilă de fete cu internat și drept de publicitate a Asociațiunii se desvóltă în mod normal. Anul trecut a avut 80 eleve în cursurile ordinare și 9 în cursul complementar. În internat au fost 57 eleve.

Averea Asociațiunii. Venitele fondului general în 1897 au fost 21,376 fl. 28 cr.; cheltuelile 18,155 fl. 11 cr., rămânând la finea anului un sald de 3.21 fl. 12 cr.

Averea fondului general la finea anului 1897 a fost 132,025 fl. 64 cr. și 105,000 franci. Întréga avere administrată de comitetul central a fost: 170,802 fl. 81 cr. și 105,000 franci. Față cu anul de mai înainte o creștere în averea mobilă de 2790 fl. 67 cr. și 20,000 franci.

Daruri au făcut în 1897 pentru Asociațiune: „Albina“ 1000 fl. pe seama școlei de fete și a internatului Asociațiunii; 500 fl. testați de regretatul Dr. Aurel Brote; o acțiă dela „Sătmăreana“ în valóre nominală de 100 fl. ăruită de d-l protopop George Șuta din Moftinul mic, ca din interesele ei să se ajutore bibliotecile populare etc.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Străină....

Intr'o grădină
Privia cu 'n ochiú pustiu..., perdut...
Era străină
Si n'avea nici un cunoscut
Avuse-o mamă... și-o iubise
Și-'i murise.
Ingândurată
Spre casă tristă s'a 'ndreptat,
Mergea uitată...
Și-ajunse tocmai pe 'nsérat,
Si nóptea 'i risipia în cale
Flori de jale.
Simția c'o dóre
Pustiul din căsuța ei
Și gânditóre
S'opresce 'n prag... frumoșă ce 'i...!
Și par' c'aude glas de mamă
Cum o chiamă...
De-un gând muncitá
Se pierde 'n nópte... și 'i târđiu

Și ca 'n petrită
E nóptea 'n sufletu-'i pustiu,
„O, Dómne sfinte... cum m'ași duce
Sub o cruce...“

Pe sub colină
Șoptesc Oltul liniștit
Despre-o străină
Cu pěrul lung și despletit...
....Căsuța 'n deal de vreme multă
Stă ș'ascultă....

Ai pățit'o....

Taina ochilor albaștri, cine póte s'o 'n-
[telégă...?
Dintr'un tremurat de gene 'ți-a răpit o
[lume 'ntrégă
De visări dulci și senine;
Lacrimi calde și duióse 'ți-au lăsat în
[urma lor
Și suspine.
Și-o aștepti cu dor s'apară... ca 'ntr'un
[vis fermecător,
O aștepti... și nu mai vine

Și rămăi așa... cu ochii la șuvița de pe
[masă
Ce ți-a dat'o 'n taina sėrii... Și pe sufle-
[tu'ți se lasă
Vélul unui dor de ducă...
Și de'i umedă șuvița, sărutându-o 'nce-
[țișor
Se usucă...
Și tresari...; pe dinainte par' că 'i veđi
[trecënd ușor
Chipu'i dulce..., o nălucă.
Tinere, ce dorul tainic încă nu te-a'n-
[lăntuit,
De-ai veđut vre-odată ceriul cum suride 'n
[răsărit
Când pătrunde 'n zori lumina,
Ai găsit pe nesciute farmecul din ochii ei
Și grădina
Dorurilor... ce te face să visezi la... flori
[de tei.
Și-ai pățit'o....
E Didina!
Sân-Petrevanul.

De când nu se mai omórá ómenii bėtráni?

Mai 'nainte vreme nu trăiau ómenii bėtráni numai atât, cât trăesc ađi. Trăiau cu sutele de ani, așa că se 'nmulțise ómenimea, de putea veni o vreme, să nu fiă loc pe pământ, unde să nu încapă.
Ce s'au gândit atunci ómenii? Pe bėtránii, cari și așa numai erau de nici o trébă, ci numai îngreunau traiul celor mai tineri, s'au pus și au început să-i ucidă pe toți cu petrii acolo, unde-i întelneau.
Așa s'a întemplat apoi, că dela o vreme nu se mai scia să mai fiă vr'un bėtrán prea trecut în virstă. Nu se scia, să fiă, dér de fost tot mai era unul, departe de scirea lumii.
Un feciorăș mai tinér adecă, pe semne, cu mai multă inimă decăt ceilalți, n'a vrut să dea pe tatăl-sėu pe mâna ucigașilor, ci l'a ascuns departe de fața lumii într'o pivniță, unde-i hrănia fără scirea nimėrii.

Membri cu finea anului 1896 au ost: fondatori 72 (cu 4 mai mulți ca în 1896), pe viață 180 (cu 1 mai mult), ordinari cu taxe plătite 707 (cu 67 mai puțin ca în 1896).

Biblioteca Asociațiunii a sporit în cursul anului 1897 cu 266 cărți, numărând cu finea anului 1897 cu total 3590 cărți.

Despărțiminte ale Asociațiunii au fost în 1897 tot 33, ca și mai înainte. Dintre acestea însă au funcționat numai 22, ér 11 au stat pe loc. Intre cele ce au lucrat numără despărțimintele: Abrud, Alba-Iulia, Bran, Brad, Blășiu, Clușiu, Cohalm, Deva, D.-St. Martin, Făgăraș, Hațeg, Mediaș, Mureș-Ludoș, Mureș-Oșorhei, Năsăud, Reghin, Orăștie, Sebeșul săsesc, Seliște, Sibiu, Sighișoara și Șimleul Silvaniei.

Au durmit despărțimintele: Agnita, Betlean, Bistrița, Ciachi-Gârbău, Dees, Elisabetopol, Gherla, Mociu, Treiscaune și Turda. (Pe al Brașovului se vede, că l'au mâncat vîrcolacii și de aceea nu dăm de urma lui la acest loc).

Cu privire la despărțimintele active, comitetul în raportul său face de astădată și un fel de oglindă a activității lor. În 8 adunări de-ale despărțimintelor s'au cetit felurite disertațiuni; în adunările a 14 despărțiminte s'au împărțit, ori s'au luat măsuri de-a se împărți felurite premii și ajutoare; în unele despărțiminte (Blășiu, Bran și în timpul din urmă Brașov) s'a dezvoltat un frumos zel întru înființarea de agenții și bibliotecii populare, două lucruri de supremă importanță pentru luminarea poporului și pentru înaintarea Asociațiunii.

La adunarea despărțimintului Bran s'a hotărât a-se studia referințele economice din fiă-care comună și colectarea produselor literare populare; la Sibiu colectarea proverbelor din comunele de pe teritoriul despărțimintului; la Orăștie s'a arangiat o expoziția de manufacturi țărănești în comuna Turdaș; la Brad s'au votat 100 fl. pentru înființarea și organizarea de grădini de pomărit pe lângă școlile populare; la Năsăud s'a hotărât a-se întreprinde pașii de lipsă pentru înființarea unei reuniuni agricole etc.

„Casa națională și internatul de băeți din Sibiu”. Pentru ridicarea „Casei naționale” și pentru înființarea unui internat de băeți în Sibiu, comitetul central a luat măsuri spre a-le pute duce în deplinire în imp cât se pôte mai apropiat. În urma nui apel adresat institutelor și corporațiilor noastre, cum și mai multor persoane particulare, s'au înscris în lista fondatorilor „casei naționale” plătind taxe de câte 100 fl. d-nii: Constantin de Steriu bancar în Brașov, Emanuil Ungurian adv. în Taișoara, Nicolau Garoiu adv. în Zărnești și Al. Lebu proprietar în Sibiu. Dintre acestea, d-l Steriu a făcut și o donațiune separată de 100 fl. S'au mai înscris cu câte 100 fl. următoarele bănci: „Albina”, „Ora-

viceana”, „Crișana” din Brad, „Auraria” din Abrud, „Doina” din Cămpeni, „Casa de păstrare” din Seliște, „Hațegana”, și „Furnica” din Făgăraș. Cu totul așa-dără 4 particulari și 8 bănci. Donațiunii au mai făcut pentru „Casa națională” băncile „Sentina” din Satul nou 100 fl., „Lipovana” 50 fl., „Fortuna” din Rodna-vechiă 100 fl. și „Corvineana” din Hunedóra 40 fl. Suma asigurată până astăzi face 12,390 fl.

Comitetul central va deschide încă liste pentru contribuții nelimitate și va arangia o loterie. La cas, decât comitetul va pute dobândi concesiune pentru o loterie de bani, „Albina” s'a angajat să ducă ea în deplinire întreg lucrul; decât însă concesiunea se va da numai pentru o loterie cu câștiguri în obiecte de valoare, „Albina” va îngriji de vânzarea losurilor. Comitetul, în urma informațiilor ce le are, nu speră să pțtă dobândi concesiune pentru o loterie de bani, dăr speră totuși, că și prin o loterie de obiecte va pute realiza un câștig de vre-o 100,000 fl. Comitetul deja se și gândesc la începerea prealabilelor lucrări tehnice atât pentru „Casa națională”, cât și pentru internatul de băeți.

*

Proiectul de buget pe 1899. În proiectul de buget, ce comitetul îl prezintă pentru anul 1899, se prevăd venitele fondului general cu 11,200 fl. (între aceștia sunt socotiți ca taxe dela membri și prenumerațiunii la foia „Transilvania” 5000 fl.).

La cheltueli sunt puși: 1500 fl. secretarului I. (până acum a fost 400 fl.); 300 fl. secretarului II.; 200 fl. casarului, 120 fl. arhivarului (acest post n'a existat până acum); 200 fl. bibliotecarului (înainte 120 fl.); 120 fl. economului (înainte nimic); 200 fl. cancelistului (înainte 300 fl.); simbră servitorului 240 fl. (în 1896 a fost numai 180 fl.); spese de cancelariă, luminat și încălțit 400 fl., (anul trecut a fost 290 fl., ér acum doi ani numai 276 fl.). Cu totul cheltuelile biuroului sunt prevădute pentru anul viitor cu vre-o 3280 fl. (anul trecut au fost numai 1950 fl., ér în 1896 au fost 1776 fl.).

Intre cheltueli mai sunt prevădute pentru despărțimintele Asociațiunii 800 fl., (cele 20% prevădute în statute din taxele membrilor ordinari și ajutoari).

Va să ducă dintr'un venit de 11,200 fl. abia li-se vin celor 22 despărțiminte active 800 fl.

Bismarck și războiul pruso-austriac.

Unele diare franceze reimprespăteză împrejurările, în cari s'a declarat războiul dela 1866 dintre Prusia și Austria. Ele scriu, că Bismarck ar fi întrebuintat aceleași metode, pe cari trebuia să le întrebuinteze mai târziu, în 1870, contra Franței, adevăc înșelarea regelui Prusiei, pe

care l-a împins la război în contra voinței lui.

Êtă cum explică diarele franceze împrejurările, cari au premers la declararea războiului dela 1866:

Contele Beust, mai târziu ministru al afacerilor străine al monarhiei Habsburgice, și care-și cunoscă bine pe rivalul său, care-l considera ca un dușman neimpăcat, avisase deja în 1866, din Dresda, pe guvernul austriac de planul lui Bismarck. Beust scrisese atunci la Viena cum că aflase dela Napoleon III, că Bismarck îi oferise o parte din Rhin și Belgia pentru a l lăsa să atace Austro-Ungaria, fără să se amestece.

Mai târziu, când începură să se manifeste îndoeli la Curtea din Viena, el dădă probe împăratului, care replică: „Recunosc în toate acestea intențiunile lui Bismarck; sciu, că este dușmanul nostru neimpăcat și că el caută să ne facă război; dăr regele Prusiei este Wilhelm, care m'ia dat cuvântul său, că nu vrea război!”

Beust încercă înzadar să demonstreze împăratului Francisc Iosif, că cu totă bunăvoința regelui, un ministru iscusit pôte declara război. Austria n'avea cătu-și de puțin intențiunea de a-se pregăti pentru un război, și cu toate acestea Prusia îi declară război „pentru-că dânsa (Austria), făcuse pregătiri pentru război”.

Convorbirea între împăratul Francisc Iosif și Beust, acesta o comunicase istoricului Wuttke și însu-și împăratul Austriei, într'o conversațiune ce a avut cu acel istoric, a afirmat exactitatea celor povestite de Beust.

Aceste relevațiuni au fost publicate mai târziu de un amic intim al istoricului Wuttke.

SCRILE ȚILEI.

— 14 (26) August.

Hramul S-tei mănăstiri „Sinaia”. După cum se scie, la Sinaia în fie-care an se serbeză cu ocaziunea sărbătorii S-tei Mării hramul mănăstirii de-acolo. Serbările dureză două zile; mai interesantă însă este serbarea din ziua primă, când în fiă-care an se așterne pe platul de lângă mănăstire mese bogate pentru săraci. După programa stabilită pentru acest an, mâne, în ziua de S-ta Măria, se va oficia dela 9—10 ore dimineața s. liturgiă în paraclisul mănăstirii de un preot cu un diacon și 2 cântăreți; dela 10—11 ore va urma sf. liturgiă în biserică mică, oficiați de superiorul mănăstirii însoțit de 2 preoți și 1 diacon, ér cântările le va executa corul vocal al mănăstirii. La orele 11¹/₂ se va binecuvânta masa poporului; se va așterne o masă pentru 400 săraci, cari vor fi ospetați cu ferură, varză (curechiu) cu carne și cașcaval, câte-o pâne albă și câte-o ulceică cu vin de fiă-care persoană. După fînitul mesei, săracii vor lua cu ei blidul și lingura, cu care au

mâncat, precum și ulceica, din care au beu vin. — Duminecă, în 16 (28) August, se va oficia dela 9—10¹/₂ s. liturgiă de 3 preoți și 2 diaconi în biserică mică, ér dela 10—11 ore va urma oficierea marelui parastas pentru ctitorii mănăstirii.

Tinerimea academ. română din Brașov și jur invită la petrecerea cu dans, ce se va ține în favorul fondului pentru ajutorarea studenților săraci, Sâmbătă, în 15 (27) Aug. a. c. în sala hotelului „Central Nr. 1”. Începutul la orele 8 sera. *Comitetul arangiator.* Biletele: de persoană 1 fl., de fam. (4 pers.) 2 fl. 50 cr., de stud. 50 cr. Ofertele maritimose se primesc cu mulțămintă și se vor cuita pe cale diaristică.

Expoziția de vite din Iași. „Deutsches Zeitung”, anunțând importanța expoziției de vite, care se va organiza la 24—28 Octomvre la Iași, spune, că primarul Vienei, d-l dr. Carol Lueger, a intervenit în mod confidențial pe lângă primarii din Praga, Lemberg și Cernăuți să viziteze împreună această expoziție însoțiți de câte un medic veterinar și de câte un consilier municipal.

Din Răchitova ni-se scrie, că un credincios al acelei comune, cu numele *Macsim Stan*, a ridicat din averea proprie o frumôsă cruce de marmoră albă în fața bisericii române. Această cruce, menită a înălța simțul religios al credincioșilor, l'a costat pe bunul creștin Macsim Stan peste 300 fl. v. a.

† Contele Andreiu Bethlen, fost fișpan al comitatului Brașov, ministru de agricultură și deputat al cercului electoral Hérmanul săsesc, a răposat alaltăeri în Betlean. Imormântarea i-se va face mâne, Sâmbătă.

Concurs. Dela Asociațiunea pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români din loc sunt de acordat opt știpendii de câte 20 fl. pentru învățăcei de meserii. Cererile sunt a-se adresa subscrisului comitet până în 15 (27) Septemvre a. c. Brașov, 14 (27) Aug. 1898. V. L. Popovici v.-președinte, Pompiliu Dan secretar.

Cununiă. D-l Dr. Valeriu Mezin din Nerău și d-ra Paulina Vaianțiu din Mehala se vor cununa Duminecă, în 28 Aug. n., în biserică română gr. or. din Mehal.

Mare nenorocire. „Oberschlesisches Tageblatt” anunță, că mina Kasimir în apropiere de Sasnovice, a fost ajunsă de o mare nenorocire. Mina a fost inundată de apă. Dintre cei 1200 de muncitori 300 au fost omoriți prin înec. Cadavrele lor n'au putut fi scose până acum.

Corul vocal român gr. or. din Sânt-Miclăușul mare va da mâne în 15 (27) August un concert împreună cu dans. Programa concertului constă din 10 puncte, printre cari mai multe poesii declamate de d-ra Mărioara Bugariu, V. Babi, M. Vintian, I. Minișan, R. Minișan etc.

Îra tocmai în sărbătorile Pascii A dat Dumnezeu să se nimerescă și o vreme bună; și în septemăne patimilor lumea se pregătia din isputeri și cu multă bucuriă pentru ziua sfinteii Invieri.

Îpă o săptămână de durere creștinească a sosit și ziua bucuriei, dimineața zilei Invieri. Ômenii cu mic și cu mare, bărbați și femei, roiau în aine de sărbătore spre curtea bisiceii, de unde clopotele cu glas leveseliă chiamau pe credincioșii din del și din vale.

Îreți îmbrăcați în odăjdii alese, cum și bicinuesce la sărbătorii împăratului au început cu multă evlavie slujba sfinteii Invieri. Slujba se tot făsea, dăr de crepat de ziua tot nu s'au crăpa. S'a sfîrșit slujba Invier, și s'a început și a doua-ôră, s'a încpu apoi a treia-ôră, și tot așa înate până de 9-ori, dăr ziua tot nu se năi făcea. Au trecut césuri și césuri; poporul în frunte cu poții ărsa lacrimă ferbinți de rugăcune căr Mântuitorul tot nu

se mai îndura, căci întunerecul se îngroșă tot mai mult.

Dela o vreme s'au pus cu toții pe gânduri; căutat'au cu toții în cărțile vechi și sfinte, dăr de-or pute da undeva de pricina blăstămului, ce căduse pe capul credincioșilor tocmai în ziua Sfintelor Pasci. Au căutat și ér au căutat, dăr de luminat nimenea nu i-a putut lumina.

Într'un târziu, când desndăjduirea și spaima de mânia cerescă era mai mare, se pomenesc cu un flăcăiandru tinăr, strigând în gura mare:

— Stați, că sciu eu ce păcate ne-au ajuns, și cum putem cerși mila Domnului! Apucați-vă de grabă și începeți slujba sfintelor blagoveștenii (Buna vestire)!

Pe semne tocmai se nimerise să cadă ziua blagoveștenii și ziua Pascilor în aceeași zi, și așa slujba buneii vestiri nu s'a mai ținut în ziua aceea.

Preoții s'au pus și au început slujba buneii vestiri. Cum au început

preoții, a și început ca prin minune să se lumineze de ziua; ér când s'a sfîrșit slujba, sfântul sôre de mult era pe bolta cerescă în totă lumina și frumșetea lui.

Credincioșii, unii plini de bucuriă, nu sciau, cum să mai mulțămescă tinărului, care le dăduse sfatul mântuitor, alții însă mai nedumeriți din fire, se temeau să nu fiă tinărul vrăjitor său solomonar, care oprise vremea în loc, și s'au pus să-l tragă la răspundere.

— Apoi să vă spui ômenii bunii, de unde sciu eu, ce v'am spus să faceți. Dăr să-mi făgăduiți întâiu cu toții, că n'aveți să v'atingeți de acela, care mi-a dat mie sfatul cel bun.

— Nică un fricel de pâr n'are să piară din capul lui, răspunseră eu toții într'un glas.

— Voi sciti cu toții, dise flăcăul, că pe toți bătrânii noștri i am omorât cu petrii. Dintre bătrânii însă tot mai trăescce unul; acesta e tata, pe care l'am ținut până acum ascuns într'o pivniță. Dăc'am vedut urgia

cerescă, ce-a cădut asupra noastră, am alergat într'un suflet și i-am povestit totul. El a fost, care mi a dat povața cea bună.

Dăcă au audit ômenii, că dela bătrân li-se trage mântuirea, s'au hotărât, ca de aci încolo să nu se mai atingă de bătrâni și să-i lase să moră atunci, când le va veni césul, căci vorba ceea, tot-déuna e bine, când ai un om bătrân la casă, care decât nu pôte face altceva, te ajută cel puțin cu un sfat bun.

De atunci nu se mai omoră bătrânii.

(Auzită în Brașov).

N. S.

Poesii populare.

Culese din popor.

Cât fû postul lui Crăciun
Mâncăi pită cu ajun
Doră mi capăt bărbat bun;
Bărbatul ce-am căpătat
Și nôtepa de-ași fi mâncat
Tot mai bun mi-s'ar fi dat;

Se caută un capitalist cu 20—30 mii lei, pentru exploatarea unei Tăbăcării a Societății pentru învățătura Poporului Român din Bărlad, (România) în asociațiune cu 6 tineri, învățați și practicați în această specialitate, în străinătate, timp de 10—12 ani, cu spesele și îngrijirea acestei Societăți, — cu alți peste 80 tineri în alte 35—40 specialități de mică industrie, — și cu condițiune de a avea o prăvălie de pielărie, pentru desfacerea produselor tăbăcării și altor accesorii. Societatea are un local foarte bun și corespunzător, lângă riul Bărladului, provădit cu vasele și unele mașine trebuitoare. Intreprinderea promite mari avantaje. Președintele Societății, I. Popescu, profesor onorific etc. Deputat.

Impărtașire importantă. Chiar și o gustare moderată de mâncări greu de mistuit aduce adeseori suferințe de stomac, care la început apare cu dureri de stomac, răgăeli, vărsături etc. Contra acestor aparițiuni de boală cel mai bun mijloc cu efect este *Dr. Rosas Lebensbalsam* din farmacia d-lui B. Fragner, Prag 205—III. Se poate căpăta în toate farmaciile. Să se ferescă de imitații.

Correspondența „Gaz. Transilvaniei“.

Varviz, 9 (21) August 1898.

Onorată Redacțiune! Conform invitațiilor publicate și în diaristica română din patriă, inteligența și fruntașii populațiunii române din acest ținut dela isvôrele Mureșului și văile romantice ale Carpaților nord-ostici, în seara de sf. Ilie, 1 August n. c., a avut o frumoasă și edificătoare convensire, împreună cu o petrecere curat românească, neconturbată prin nici o împrejurare dușmănoasă.

Deși timpul nefavorabil din acea zi a pus multor îndepărtați pedeci serioase pentru a putea participa la această convensire, care în împrejurările grele, în care se află această populațiune — izolată în acești munți și strimtorată de toate părțile, espusă fiind multor primejdii — se poate considera ca unul dintre cele mai acomodate mijloace pentru consolidarea, ajutorarea împrumutată și apărarea multor interese de viață ale acestei populațiuni, avisată mai mult la puterile sale proprii. Astfel s'au putut întruni cu această ocaziune 84 persoane române, flôrea inteligenței și aleșii populațiunii române din aceste părți.

Succesul atât material, cât mai vădit cel moral, se poate considera ca îndestulitor.

Venitul total fiind 51 fl. 90 cr., din care substrăgându-se spesele de 37 fl. 70 cr., venitul curat de 14 fl. 20 cr. este destinat parte pentru procurarea rechisitelor, de învățământ pentru elevii mai săraci, dela școala română gr. cat. din loc, parte pentru reparările de lipsă a-se face la edificiul bisericii gr. cat. din această comună.

Suprasolvirile au încurs dela următorii: Ioan Urzicean not. cerc. în Bicaz și

Gavil Ciobotariu primar în Corbu 1 fl. 50 cr., Gavril Ciobotariu paroch gr. cat. în Ghimes 1 fl.; Irimie Sbarcea proprietar în Toplița română, Gregoriu Trif învățător în Corbu, Michail Dobrean preot gr. cat. în Tulgeș, Gregoriu Popescu proprietar în Toplița română, familia Simeon Sbarcea preot gr. cat. în Toplița română, Ioan Dobrean preot gr. cat. în Corbu, Ales. Donescu preot gr. cat. în Vașlab, Dumitru Muscă senior proprietar în Ditró Hodoșa și Elie Câmpean câte 50 cr. Nicolae Vulcan june din Corbu, Ioan Raț preot gr. cat. în Sărmaș, Poeti Stefan not. supl. în Varviz, Teodor Cristea june din Toplița română, Emil Pop june din Corbu și Michail Cotfas june din Varviz câte 20 cr., — pentru cari oferte li-se aduce prin această sinceră mulțamită, atât din partea comitetului arangiator, cât și din partea reprezentanței bis. școl. gr. cat. din Varviz.

Elie Câmpean, Emiliu Precup, preș d. controlor.

Inscuținare.

„Reuniunea Femeilor Române din Brașov“ a înființat, după cum se scie, un *Internat*, cu scop de-a instrui fetețe din clasa de mijloc a societății românești în menajul casei, precum și în diferite lucruri de mână ce cad în sfera unei bune economie.

Reuniunea întreține și subvenționează acest *Internat* cu o sumă considerabilă, numai ca să poată primi fetețe cu taxa cât se poată de scădută.

În acest *Internat* se învață: a) a pregăti tot felul de mâncări; b) a spăla și călca tot felul de albituri; c) a croi și a cose cu mașina tot felul de albituri și vestiminte; d) a cultiva legumi, și e) reguli igienice.

Pentru complectarea cunoscințelor câștigate în școlă, s'a introdus și o școlă de repetiție prevădută în legile statului pentru copile de 12—15 ani.

În această școlă se va propune: Limba română în 2 cursuri à 2 ore. Limba maghiară 2 curs. à 2 ore. Limba germană 2 curs. à 2 ore. Aritmetica 2 curs. à 2 ore. Istoria și Geografia 2 curs. à 2 ore. Istoria naturală și Fizica 2 curs. à 1 oră. Religia 2 curs. à 1 oră. Desemn 1 curs. à 1 oră. Scrierea 1 curs. à 1 oră. Cântări 1 curs. à 1 oră. Gimnastica 1 curs. à 1 oră.

În acest „*Internat*“ se primesc fetețe române, cari vor fi absolvat cel puțin 3 (trei) clase primare și vor fi împlinit 12 ani.

De ore ce prin reorganizarea cea nouă a instrucțiunii, numărul ôrelor s'a înmulțit în mod considerabil, de aceea s'a statorit pentru completa întreținere și instrucțiune taxa de 14 fl. pe lună, plătită anticipativ.

Fetețe orfane și sărace pot fi primite gratuit în „*Internat*“.

Fetețe din Brașov, cari vor voi să petrecă numai peste zi în „*Internat*“, plă-

tesc pentru totă instrucțiunea și pentru prânț și ojină câte 10 fl. pe lună.

Deore-ce numărul elevelor atât al celor cu plată, cât și al bursierelor este restrîns, de aceea se invită părinți și tutorii a-se insinua, respective a înainta petițiunile îndestrate cu testimoniu de paupertate și cu actul de botez la subscrisa președintă până în 20 August st. v.

Primirea elevelor în „*Internat*“ se va face dela 25 August încolo.

La primire are să aducă fiă-care elevă albiturile și vestimintele necesare, precum și așternutul de pat.

În legătură cu acest „*Internat*“ reuniunea în anul trecut a înființat și un „*Orfelinat*“ pentru fetețe orfane și sărace dela 6—12 ani: aceste fetețe primesc întreținere completă pe spesele reuniunii și sunt obligate a cerceta școlile române gr. or. din loc.

Petițiunile pentru primire sunt a se adresa până în Aug. st. v.

Informațiuni mai de-aprope se pot primi dela președinta reuniunii și dela actuarul acesteia.

Agnes Dușoiu, Lazar Nastasi, președintă. prof. gimn. și act. reün.

Cum prepară generația dela 1848 România de ađi.

— Două discursuri. —

D-l Ioan G. Bibicescu a scos la institutul de arte grafice Göbl din București o broșură de 134 pagine, intitulată „1848 în România“ în care se arată toate mișcările ce au precedat și au urmat revoluția dela 11 Iunie 1848 din România. Broșura d-lui Bibicescu cuprinde și două discursuri importante, ce s'au schimbat la 1847 între fericitul Dumitru Brătianu și marele bărbat de stat și scriitor frances Quinet. Din discursurile acestea, se vede cum lucra în străinătate generația dela 1848 pentru a reinălța România și a o pune în calea croierei unui mareț viitor.

Etă discursul lui Dumitru Brătianu rostit cătră Quinet:

„Domnule, Omagiul pe care am îndrăsnit să vi-l oferim cu ocazia anului nou, a fost foarte slab. De ce n'am avut însă curajul să lucrăm după inima noastră? De ce avem să ne temem lângă voi? De nimic, o scim acum. Ar fi trebuit s'o scim mai înainte, pôte o și sciam. Dér vai! când de vécuri toate ușile ne sunt închise, când de vécuri mâna palpitantă, pe care o întindem la toți este totuși respinsă cu nepăsare, cu dispreț, cum am fi putut îndrăsnii, necunoscuți cum eram de voi, sunt acum câteva zile, să batem fără a tremura la ușa însuși a lui Quinet?”

Scrisôrea bine-voitoare, generosă, cu care ne-ați gratificat, scrisôrea pe care o iubim ca cel mai frumos titlu al naționalității noastre, ne permite astăđi să îndrăsn-

nim săi mult. Primirea simpatică, al cărui obiect suntem în acest moment, ne dă puterea să demnităte ce convin unor oameni liberi, și să dă și certitudinea, că Dumnezeu nu ne va părăsi niciodată, pentru că voi, nu est-a așa, niciodată nu ne veți părăsi!

Obicînnit um sunteți a vé da din belșug inima și sufletul pentru tot ce suferiți, v'ați întrebe.

„Ce am făcut, c să merit această primă dovadă de simpatie? O, Domnule, nu voi véi contesta Moldo-Românilor dreptul de a fi venit să sôrbă vaștrile de consolăție și de speranță, pe cari, din înălțimea catedrei, le-ați revărsat asupra omenimei!”

De câte-ori nu ne-am simțit cuprinși de un fior diviu la auđul acelei voci profetice, care în fiă-care zi ne aducea adevăruri nouă; de câte-ori, cu ochi scâldați în lacrimi, n'am scos strigăte de bucuria, n'am sărit de pe bancă, când voi și ilustrul vostru amic, ca doi mari preoți, singuri depozitari ai secretelor Providenței, smulgeați înaintea noastră lințoliul ce acopere eroica Polonie și ne lăsați s'o întrevedem plină de viață și de putere, trebuind să apară în curând pe pământul celor vii, înfrumusețată cu toate suferințele, pe cari au făcut'o să îndure.

De câte-ori, eșind dela curs și intrând în noi înșine, n'am vărsat lacrimi, lacrimi amare! Să nu vé pară însă réu de ele: nu sfășierele morței ne torturau inima; durerea noastră era durerea copilului, care se născă; suferim, pentru-că ne simțiam re-născând!

De câte-ori nu ne-am đis în disperarea noastră: Ce, numele României nu va răsuna niciodată între zidurile Colegiului Franceii? Ce, Quinet refusa-va botezul noii revelațiuni copilului, care plânge și crede? Ce, România născă în zilele cele mai frumoase ale omenimei; ceriul, spre a sărbători născerea ei, a dat lumii charta Libertăței și a iubirei; Dumnezeu s'a pogorit din ceriuri, s'a făcut om și a legănat copilăria ei cu propriile-i mâni; vulturul roman a abdicat la imperiul lumii, și-a lăpădat trănetele, s'a făcut Român, a luat crucea și a urmărit sôrtea acestui copil; toți barbarii, toți eroii Asiei, Hunii și Goții Baiazet și Mahomet, profetii și zerii, toți s'au plecat înaintea acestui copil, ori s'au sfărmat de el: aruncat singur pe un pământ străin, a străbătut 18 vécuri de foc și de sânge, tot-déuna în picioare, tot-déuna copil, tot-déuna tiner, tot déuna Român; și ore peri-va, în zilele vóstre, copilul acesta, pe care Dumnezeu l'a născut ca simbol al iubirei și al puterii sale, ca imagine a aceleora, cari se iubesc și cred în el?

Fi-va dér un geniu al réului mai puternic decât Dumnezeuul părinților noștri, geniu, care după-ce a lăsat pe acest copil să vadă gróza celui din urmă supliciu: o sută de popóre cădute împrejurul lui, ar

Când el ride și glumesc
Par'că tună și trăsnesce,
Și când e cu voie bună
Par'că fulgeră și tună.

Stréinu-s ca cucu 'n codru
Necăjit fără de modru,
Mi-s stréin, ca pasérea,
N'am milă încăirea,
Mi-s stréin ca-un pui de cuc,
N'am milă unde mă duc.

De-ar fi lăsat Dumnezeu
Să se țese pânză 'n tâu
Făr' de ițe, făr' de spată,
Dracu-ar mai fi supărată.

Mândruțița dela Desna
Bată-te plóia și b. zna,
Și te bată Precesta;
Mândră te-a făcut mă-ta
Și la ochi și la urechi
Ca și-o buhă din curechi;
Te-a făcut în sărbătorii
Să fi dragă la feciori,
Te-a făcut séra pe lună

Mândră-ai fi, dér ești neună,
Că-ți vinđi dragostea pe banii
La Unguri și la Jidani,
Și ai cinstea cânilor
Că-ți vinđi gura stréinilor.

Cătă bôlá-i pe sub sóre
Nu-i ca dorul arđtôre,
Că dorul unde se pune
Face inima tăciune,
Face inimuța jar
Și trăscesc cu amar
Cătă bôlá-i pe sub lună
Nu-i ca dorul de neună,
Că dorul unde se lasă
Face lacrimilor casă.
De amar, ce-am suferit,
Inima mi-s'a 'npețrit,
De amar ce suferesc
Să tot plâng, nu mai simțesc.

Săracile fetele
Gura bine place-le,
Héi, că de nu li-ar plăcé
Prin porți nu le-ai mai vedé.

Mândra mea de harnică
Dă de două-ori din spată
Đicend pânzii supărată:
Pânză, pânză, fă-te mánză
Și te du la sóra 'n casă
Și nechéză să te țesă,
Cum te-a țese, réu ori bine,
Numai eu să scap de tine:
Apoi mergi la maica 'n Cut
Și-i spune, că te-am țesut.

Amărită-s, Dómne, tare
C'a crescut Mureșul mare,
Nu pot trece la badea
Că s'a turburat apa.
Crișule, Mureșule,
Nu 'nholba, nu turbura,
Că-i badea pe matca ta
Și mă tem, că s'a 'neca;
Decât badea să se 'nece
Mai bine Mureșul sece.

Badea meu e 'nvătător
Eu de dorul lui mai mor,
Că-i dus departe la școlă
Până vine zao de bôlá,

I-ași scrie carte, nu sciu,
Pân' a veni e târđiu.

Auđit'am, auđit,
Că s'ar suci-o móră 'n vânt
Măcinând numai urit;
De-ași crede c'ar fi așa,
M'ași duce și eu la ea
Pe urit l'ași măcina
Mai mărunt, ca făina.

Pe dealul lui Frăgețel
Merge dorul măruntel:
— Unde mergi tu, dorule?
— Pân' la voi, puițule!
— Dér la noi la ce mai vii
C'a venit uritu 'ntăi
Și l'am pus la căpătaiu
La potecareș m'am dus
Potecareșul mi-a spus,
Că leacuri de urit nu-s
Că leacul uritului
E 'n fundul pământului,
Că uritul n'are leac
Numai scândura de bad
Și-un gorun mare la cap.

veni să-l jertfescă cel din urmă, spre a-l face să sufere mai mult și a umili pe tata?

Ce, în anul 1847, când după vécure de ghiețuri și de întunec o primăvară vecnică începe a spunta pentru lumea morală, când toate popoarele se ivesc la lumina zilei, ca sămânțele pământului, ca și în fiecare primăvară, simțindu-se că trăiesc, sfărâmă tirania colosului, care părea că le a înmormântat pentru tot-deuna, es de sub pământ, își ridică capetele către ceriu, se acoper de foi, se încoronază cu flori și spre gloria Creatorului umplu universul de armonii fără număr, de color și de parfumuri; când inimile tuturor popoarelor, atrase de centrul lor de gravitate, de Dumneșeu, se agită, prind putere și intonă imnul Libertății, întocmai ca miriadele de mici ființe, pe care le vedem la prima rață a soarelui, pline de bucurie și de speranță, aruncând slabele imbarcațiuni pe marea nesfârșită a cerurilor, făcând să răsună aerul de mii de cântece, amestecate cu sgomotul melodios al delicatelor lor lopeți și căutând să se înalțe mai sus, tot mai sus, în lumea necunoscută a spațiilor; când tot însuflețesc când tot e viață, tot crește, tot se ridică, România singură, fiind-că a trăit tot-deuna, a luptat tot-deuna, pogorise-va ore în mormânt plină de viață și de libertate, fără să lase în urmă-i un suspin, o lacrimă, o părere de rău?

Ce, nu este de ajuns, pentru Dumneșeu, când s'a arătat printre noi, că a însuflețit ceea-ce n'are viață; trebuie să omore și pe cei vii, ca să ne dovedescă puterea lui? Trebuie, pentru mărirea lui, ca imnurile de bucurie și de veselie ale celor ce primesc viața să fiă vecinic amestecate cu plânsurile și scrâșnirea dinților ale acelor, cărora ea li-se smulge?

Ce, Dumneșeu creștinilor să fiă mai crud, decât zeii păgânismului și n'a renunțat la jertfa mielușelului decât spre a face, ca altarele să fumege sub cel mai nevino-vat sânge al familiei omenesci?

Ce, trebuie ca un popor să moră din momentul în care începe a-și înțelege sorta? Si Dumneșeu, pe care-l preamărim, pierde prestigiul, decât s'ar face cunoscut omului?

Ce, acela ce și-a dăș fiul omului, acela, care ne-a chemat fiii lui Dumneșeu și care e Dumneșeu lumii, ore să nu mai vrea să sălășuiască întru noi, și ore sufletul, care face parte din el, care se simte liber, trebuie să moră pentru pământ și să sbore în ceriuri?

Nu, nu! Acestea sunt blăsteme! Nu, România nu va muri! Decă ea ar muri, nenorocire, nenorocire ție, omenire! Vulturul roman pierind, a luat cu el trăsnetele lui; vulturul român părăsindu-te, ți-ar lua crucea.

Nu, nu! Sufletul, care și noapte plutesce între cer și pământ; fiacără aceea tainică, care străbate în locașurile celor morți, înflăcăreză spiritele a mii de eroi sfințiți prin martiriu și le face să între în

Uite bade 'n ochii mei
De veți poți trăi cu ei,
Uită-te badiță bine
De veți poți trăi cu mine;
De-i vedé că nu-i trăi
Lasă-mé, că n'oiu peri.

*

Foie verde nucă-amară
Eși mândră pe séră-afară
Să-ți vedé ochii strălucind
Și gurița chicotind,
De dragoste să m'apriind.

*

Bade, când vii să mă veți
De-i vedé că lăcrémez
Tu să sci, că te iubesc;
Dér de nu voiți lăcréma
Nici nu te mai arăta,
Pune-ți capul în pământ
Și te du cu tatăl sfânt.

Hendorf.

Ilie Sârbu.

sufletele popoarelor, pe care le-au botezat cu lacrimile și sângele lor. Sufletul acesta mare, care planază peste mări și munți, merge de ia din cer sufletul lui Dumneșeu și-l poartă în Grecia, în Soania, în Polonia, în Italia, pretutindeni unde aude un strigăt, pretutindeni unde vede o lacrimă.

Nu, sufletul acesta nu putea lipsi României; ea n'a văcut încă hidosul și sfășietorul spectacol al ciocilor Libertății lumii, ca și vin să surprindă copilul în rugă și să sape gropi în jurul lui; ea n'a așteptat, ca copilul s'o chieime prin țipete, și a alergat înaintea lui.

Prin puterea sufletului vostru ne-ați descoperit nouă înșine; ați ghicit starea sufletelor noastre, și ne-ați dăș: „Sunteți, ați fost și veți fi tot-deuna: mé voi ocupa de naționalitatea voastră amenințată și-i voi apăra drepturile, după slabele mele puteri. Sunt vesel, că contractez cu voi o legătură de acest fel, fiă că catedra dela Colegiul Franciei în I va fi deschisă, fiă că voi fi silit a-mi continua învățământul prin alte mijloce“. Ei bine, înaintea lui Dumneșeu și înaintea voastră, și noi jurăm pe altarul Patriei, să murim cu toții pentru învățăturile măiestrului.

Templul ni-a fost închis; nu ne mai este îngăduit să ne rugăm împreună, și totuși, Domnul fiă lăudat, nimeni nu va veni să ne insulte religia, nimeni nu va îndrăzni să urce treptele catedrei voștre. Doctrinile voștre luaseră o prea mare estensiune, ca să mai pótă fi mult timp închise între zidurile unui templu, fiă el chiar Colegiul Franciei. Vă trebuia drept templu lumea; drept altar inima fiă-căruia din noi. Le aveți. Dumneșeu nu ne-a despărțit, decât ca să ne unescă mai bine.

Slabele voștre puteri, pe care popoarele și regii le cunosc, slabele voștre puteri sunt Francia, Francia Jeannei D'Arc, Francia dela Fleurus și Austerlitz, Francia dela 1830, Dumneșeu și tot ce are viață în omenire. Numai în România vă așteptă opt milioane de credincioși, obișnuiți să facă minuni, ca și n'au trăit decât din minuni.

O, Românie, Românie, decât Quinet te-ar cunoscă! Dér te va cunoscă, viața ta îi va fi povestită. Da, vă vom spune-o; vă vom da trecutul și prezentul nostru; voi ne veți da viitorul, ni l'ați și dat!

La acest minunat discurs, Quinet răspunse astfel:

„Domnilor,

Mi-e frică, în emoțiunea de care mă vedeți plin, că-mi vor lipsi cuvintele; ca și simt, că pasul pe care îl faceți în acest moment, nu se adresază de loc mie, ci are o însemnare mai adencă și chiar străină persoanei mele.

Cine sunt și ce am făcut eu, ca să mérit a asculta asemenea cuvinte? Nu le aș putea înțelege, decât n'ar fi pentru mine strigătul unei naționalități, care trăiesc, care fierbe în voi și pe care nimic în lume nu o va putea stărpi!

Mi-ați amintit încă odată, că este datoră ori-cărui om public, în Francia, să mérgă înaintea popoarelor, ca și cer să renască; primesc aceste cuvinte sfinte, ca o prevestire sigură pentru renascerea poporului moldo-român.

Sunteți o națiune creștină. Pentru-ce se gândesc unii să vă instrăineze, să vă vândă? Deși slabi, în aparență, pe voi se desfășură totuși cea mai mare afacere a vécului, cestiunea Orientului. Trece-veți în tăcere, ca o pradă, din mâinile Tucei într'ale Rusiei? Dér cine v'a spus? Nimeni! Ați încheiat tractate, ca și n'au fost urma-re a unor înfrângerii. Aveți tot ce dă dreptul nemuritor. O tradiție, o literatură, care se deșteptă, o limbă proprie și rudă cu a noastră. În sfârșit, naționalitatea voastră ne este necesară; decât peritți voi, noi înșine suntem isbiți în același timp; sunteți stăvila noastră la médă-și, după cum este Polonia la médă noapte.

Voi, ca și veniți să căutați în Francia aerul liber ce vă lipsese adesea; voi, ca și reprezentați tinerimea moldo-română și ca și sunteți speranța țerei, să nu vă descurajați din cauza greutăților. Ce sunt ele față

cu scopul ce urmăriți? O raționalitate de apărut, sufletul unui popor de păstrat, de scăpat, este, ori-ce s'ar întâmpla, cea mai sfântă misiune, ce se pôte oferii omenilor. Nu socotiți nici numărul vostru, nici pe al dușmanilor. Sunteți incunjuți, învățuți de inimioi puternici, Turcia, Rusia, Austria; dér e ceva mai pe sus, mai puternic, mai invingibil, mai indestructibil decât toate puterile pământului: sufletul, care trăiesc în cuvintele ce rostirăți, lacrimile pioșe ce vă curg din ochi; spiritul național și eroic, pe care îl arătarăți, simțirea nemuritoare ce vă subjugă, în acest moment; decât acest spirit se propagă, nimic pe lume nu vă va putea nimici; din potrivă, fiă-care și vă va întâri, și fiind-că toate cuvintele ce rostim aci sunt serioșe, trebuie să adaug, că nu aveți numai o patriă de apărut, ci ca veți fi datorii a-o face, pôte chiar cu prețul sângelui!

Fiă ca aceste cuvinte să străbată până în Moldova și în Muntenia. Ele vor dovedi părinților voștri, amicilor, compatrioților, că Francia nu este pentru voi, nici pentru ei, o țără străină, că sentimentul țării voștre nu face decât să se călescă printre noi, și că alianța dintre Francezi și Moldo-Români este în sine un lucru sevrșit în spirite.

Ceea-ce ați făcut, domnilor, nu este numai o dorință, e făptuirea unei naționalități vii și neperitoare, în inima generațiunii, care este stăpână pe viitor!

Entuziasmul — scrie d. Bibicescu — ce produse între Români de față acest răspuns, era atât de mare și de comunicativ, încât unul din ei, Várnăv, luând cuvântul, după ce arată strinsa unire ce légă pe toți tinerii Români, ceea-ce le promite forță, strigă: *Să jurăm cu toții de a muri pentru patriă!*

Și toți jurară.

ECONOMIA.

Mălura, séu tăciunele.

Mălura séu tăciunele este o ciupercă, ce se hrănesce cu miezul bobului de grâu. Ea crește la vârful și înăuntrul paiului, ér când începe să se formeze spicul grăului, trece în bob și se înmulțesc, înlocuind tot miezul bobului.

Grâu mălurat are paiul scurt, toile înguste, răscucite și uscate, spicul drept, bobul rotund, ușor și forțe puțin schimbat la colóre; decât strivim bobul între degete, se răspândește un praf negricios și alunecos la pipăit, care nu este alt-ceva decât mălura; decât frecăm praful cu degetele, se răspândește un miros, ce semănă cu mirosul de pesce stricat.

După unii învățați, se crede, că sunt mai multe cauze, ca și provocă dezvoltarea mălurei, dintre ca și mai principale sunt: 1) O înclinare (pre-dispozițiune) a grăului pentru dezvoltarea mălurei. 2) O nepotrivire a funcțiunilor plantei în diferitele ei organe. 3) Timpul noros (lipsă de lumină) și umed. 4) Schimbarea prea desă a timpului, dela cald la frig și dela plóie la secetă. 5) Revărsarea apei peste holdele de grâu. 6) Ingrășarea pământului peste măsură. 7) Seménatul grăului în același loc mai mulți ani unul după altul.

Pe cele dintăiu 4 cauze, omul nu le pôte combate. Cele trei din urmă se pôte depărta, decât vom face arătură adencă și vom neteși bine pământul, ca să nu aibă unde să se adune apa și să se facă bălți, decât nu vom seména grâu decât în al 2-lea séu al 3-lea an după ingrășarea pământului și decât nu vom seména grâu după grâu în același loc mai mulți ani de-a rândul. Peste toate acestea stăpânesce dicala: „ceea ce vei seména, aceea vei secera“. Decă prima condițiune, ce trebuie îndeplinită, ca să avem grâu nemălurat, este

ca să seménăm semínță frumóșă, curată și sănétóșă.

Când grăul ce-l avem nu este prea mult mălurat, și decât nu avem mijloce să cumpărăm semínță sănétóșă, atunci putem seména și grăul ce-l posedem, după ce mai întâiu vom omori mălura din bóbe în următorul mod:

Punem într'un vas óre-care (putină, hărdău etc.) apă rece și pétră vénată pisată în măsură de 1/2 klgr. pentru 100 litri de apă; mestecăm cu un băț până ce apa a devenit vénată și nu a mai rămas nici un grunț de pétră vénată. Cu apa vénată stropim grăul ce-l avem pentru semínță, cu ajutorul unei stropitorii. Grăul să fiă întins pe podéla magasiei și-l scuturăm cu lopata în timpul stropirii. Incetăm stropitul, când vedem, că începe să curgă apa pe marginile grămeșii de grâu. Lă-săm să se svénte grăul întins în magasie într'un strat subțire, mai scuturându-l din când în când cu lopata și apoi il seménăm. Decă se seménă cu mâna, seménătorul trebuie să se spele pe mâni după-ce a seménat, ca și pétra vénată este otrăvitóre. *Se prepară atât grău într'o di, cât să se pótă seména numai a doua di, ca și decât se va prepara tótă semínță la început, ea se va încege stând în magasie mai multe zile. Prea multă pétră vénată pusă într'o cantitate mică de apă, otrăvesce nu numai mălura, ci și colțul grăului, așa că trebuie păstrată proporția de mai sus între apă și pétră vénată, decât vom să recoltăm grău din pământul unde l'am seménat.*

Cu 100 litri apă și 1/2 klgr. pétră vénată se prepară 10 Hectolitru de grâu, ceea-ce ar veni cam 10 litri de apă vénată pentru 1 hectolitru de grâu.

(„Albina“).

Vrănescu.

Din datinele Românilor la nunți.

Pe Crișul repede.

Pețirea (Cerutul).

După-ce feciorul și-a ales fata pe care dorește s'o aibă de soție, trimite un om încreșut al séu la părinții fetei, care-și implinesc însărcinarea în următorul chip:

În vr'una dintre zilele: Duminecă, Lună ori Joi, séra ori dimineța, merge la locul hotărît și cere fata dela părinți cu următoarele vorbe:

„Am urmat dela sălașul lui Dumneșeu și al nostru, până la sălașul lui Dumneșeu și al d'voștré, că avem un ficioară, anume pe N. N., căruia i-a dat Dumneșeu nascere, după nascere botez, după botez crescere, după crescere i-a rânduit Dumneșeu căsătorie. Decă Dumneșeu s'ar învoi și decât fetei și d'voștré vi-s'ar împărea de noi și de ficioarul nostru, am dori să facem o legătură, precum a rânduit Dumneșeu și precum e obiceiul“.

Ar urma acum răspunsul părinților fetei, dér aceștia de obicei român datorii cu răspunsul 5—6 zile — cam din datină, deși — pôte abia au așteptat pețitorii. Acum, se plătesc cu următoarele cuvinte:

„Decă, alduiască-te Dumneșeu, amu nu ți putem da válos*) în tréba asta — până nu ne-om vorovi și noi de noi, ș-om întreba și fata, că zo aista-i un lucru, care trebuie să-l facem cu chibzuială. Cum dă, om întreba fata să vedem ce-a dăce și ea, că amu aice ea-i mai întâiu, și apoi ne-om întélui și vom spune válosul nost“.

Pețitorul deduce din răspunsul părinților fetei, că „fén e, ori pae“. Și mai cu semă, decât e oprit nișel și imbiat cu vr'un ciocan de rachiu și pôte — ospătat cum se cade, apoi e sigur de „calea ce duce pe vale“.

*) Cuvânt unguresc, din válasz, răspuns.

In restimp de 5-6 zile ei sciu totul. A convenit mai de aproape feciorul cu fata, parintii partilor amendouă au pus la cale afacerea cu zestrea și au hotărât ziua incredințării, ori s'a dat răspuns, că teca, că pungă, precum: că fata n'ar fi de măritat încă, că nu și-a gătit haine, ori că jurstările nu-l îngăduie să potă face nuntă etc. etc., der nic odată nu spune, că nu-i convine feciorul, ori familia acestuia.

Incredințarea.

In spre ziua incredințării, insurătelul vorbesce cu vecinii, nemurile, grăitor și hideduș (diplăș) și-i rógă ca pe diminéța zilei următoare - 2-3 ore până în ziua - să se afe la el, de unde fără sgomot vor pleca la locul cu pricina. Așa se întâmplă.

Sosiți la locul dorit, grăitorul cere fata în modul arătat mai sus, și după-ce parintii fetei spun, că sunt invoiți și ei, apoi - chiamă grăitorul pe fată și fecior în fața mesei, le cere credințele, de regulă: carpe (batiste), inele și în mai multe locuri bani, și-i poftesc să dea mâna unul cu altul. Cu credințele-i légă peste mână, apoi dice rugăciunea „Tatăl nostru“ și pe urmă: „Dómne blagoslovesce casa și masa acésta, pe mirii și credințaii acésta, precum ai blagoslovit nunta în Cana-Galilei - Amin“.

După acésta ceremonie se aședă la masă, beau, mănăncă, pe urmă jócă 2-3 jocuri - apoi precum au venit, toți deodată se reintorc la casa mirelui, cu deosebirea numai, că acum horesc, cântă, jócă - chiuesc.

Dela casa mirelui fă-care merge la a sa.

De însemnat este a aminti, că la încredințare femeii nu iau parte, numai bărbați în număr fără soț, d. e. 9, 11, 15 și așa mai departe.

Nunta. (Chiemătorii).

Chiemătorii sunt acei feciori aleși din sat, atât din partea miresei, cât și a mirelui câte 2, cari umblă din casă în casă și poftesc la nuntă. Ei sunt gătiți sərbătorește, cu flori la pălării, cu carpe și prime - întântalați. Ei intrând în casă, după-ce mulțumesc - începe unul dintre ei următorea cuvântare:

„Îți face bine și îți asculta până când vestea ne-om da, că vestea-i împăratăscă, mult să nu ne zăbovescă. Este slujbă și închinare, dela împăratul cel mare, anume dela N. N. - Frumos s'a rugat, frumos ne rugăm, să faceți bine să osteniți și d-vostre în nuntă pe . . . la un prând bun de mâncare, la un pahar două de bătură, la un scaun de odihnă și mai multă voie bună. Că pentru ostenele ce îți osteni, noi frumos vom mulțumi; că puteți soi d-vostre bine, că acésta nu-i cale de călătorie, care nu se pôte face fără de cinstă și de omenie. Pôte, că vorbele ar fi mai multe, der nu-i cine le răspunde. Îți face bine și îți jerta - precum am sciut cuvânta“.

După acésta chiemătorii închină cu o iagă de rachie, ce o are la el în tot drumul - cătră cel chemat, și decă cel chemat primesce bătura și bea din ea, prin acésta se îndatoresce a lua parte la nuntă, ér decă nu bea din bătură, pe acela nu pot conta.

Meseleauce (Viferite).

Meseleauce sunt acele 2-3 fete din comună - chemate anume de cătră mire - care în presera nunții pregătesc „laslăul“ (stégul) și care 3-4 zile înainte au gătit și întântalat pe chemători.

Mirésa încă își are meseleaucele sale 2-3, care asemenea celorlalte au avut de a găti pe chiamătorii miresei și care o duc la cunună și dela cunună acasă „leruindu-o“, (dansându'i).

In ziua nunții, diminéța, chemătorii din nou umblă prin sat pentru a stringe óment; acum însă nu pörtă iagă cu pălincă (rachiu), nicl dice dictia amintită, ci numai; „Placă, alduiască-vé Dumneđu, și vé gătăți și d-v. în nuntă la pălincă rece“.

După-ce s'au adunat toți, cari unde sunt chieმაți, până cătră 10-11 ore beau

pălincă și mănăncă coc (colact) și jócă, când apoi plécă după mirésă.

Despre laslăuș (stegar) trebuie amintit în trecăt, că nu pôte fi, decăt numai acel fecior, care are tată și mamă.

Cătră 10-11 ore, după-ce s'au adunat toți, grăitorul, așa numitul „gura mare“, se pune în frunte și în jur de el alți ómeni mai în virstă, după aceia alții mai tineri, apoi feciorii cu „laslăușul“ între ei și mirele, care trebuie să mérgă sub „laslău“. In rëndul acesta plécă toți dansând și dăinuind până la casa miresei. Aci află tóte ușile și porțile incuiate, ér nuntașii miresei cu grăitorul în frunte, se află în lăuntru ocolului (curții).

Intre acești doi grăitori se înșiră un fel de dictii - după împrejurări. Așa d. e. grăitorul miresei stând în fruntea cetei sale, întrebă, că cine sunt, de unde și până unde și cum de se scólă cu alaiu așa mare pe casa omului, și că au dreptăți? La care grăitorul mirelui spune, că sunt: óste împăratăscă de cătră „sóre apune“ ori „sóre răsare“ și că umblând la vênat, a scăpat din vedere o căprióră mândră și frumoșă, dér dând de urma ei - au venit tot pe urmă până aci, și că dór aci și-ar fi perdut urma etc. etc. și la întrebarea, că au dreptăți - scóte iaga cu pălincă și dice: „iaca dreptate întârită, dela craiu venită“. Apoi închină, beau cei doi grăitori și pe urmă intră cu toții în curte și în casă, unde grăitorul mirelui cere fata dela parintii și, fără ca să mai zăbovescă cât de puțin - plécă cu toții la cununie.

Pe mirésă o duce de o parte nănașasa, ér de alta meseleaucele, care în tot drumul îi dăuseză.

După actul cununiei, în rëndul, care a mers la biserică, se reintorc la casa miresei, unde punându-se la masă, beau, mănăncă și jócă. Pe urmă grăitorul opresce pe hididiș de a mai cânta, ia pe mirésă de mână și pășesc înainte parintilor ei, dela cari îi ia rémas bun - așa numitele „iertăciuni“ - cam în următorul chip:

„Iubiții mei parintii!
„Mă rog domniilor vóstre și vé mulțamesc frumos, că până în astă vreme am fost sub aripele d-vóstre: și io amu mé aflu, că n'am sciut asculta, ce mi-ați poruncit mie. Vé mulțumesc, taica meu și maica mea, că n'am sciut asculta că m'ați crescutu-mé și v'ați lăsat de bogăte ori pentru mine, mi-ați cotate și mi-ați căștigat de tâte ce mi-o trebuit mie. Iértă-mé și d-ta maica mea, că și-am sbătut peptul și m'ai apérat de foc și de apă și de tâte relele; și io amu mé aflu, că n'am ascultat porunca d-vóstră cum s'o vut cadé; și n'ai avut nicl o ușurime de mine până 'n asta vreme.“

„Amu iubiții mei parintii o adus Dumneđu césul cel de călătorie al meu, precum a rënduit Dumneđu. Amu mé despărțesc de d-vóstră, dér nu mé despărțesc în cale de perire, ci mé despărțesc, că mi-o trimis Dumneđu soțul meu, cu care m'am cununat, că așa-i din sfânta scrisóre, că să se despărță celediu de parintii și să se lip-sescă de soțul său și cu ala să fiă într'o credință, că așa o voit Dumneđu“.

După acésta mirésa își sárută parintii, es cu toții în curte, se pun în rëndul arătat mai sus, apoi plécă cu toții „leruind“ - cătră casa mirelui.

Avram Igna.

SCIRI ULTIME.

Budapeșta, 25 August Conferențele ministrilor s'au sfirșit ađi. Situația, în urma lor, a rémas tot așa de critică. Comunicările oficióse nu dau nicl o deslășire asupra celor ce s'au petrecut între ministri. Conferențele s'au intrerupt fără a-se fi ajuns la vre'un rezultat pozitiv și hotăritor. Contele Thun se fi declarat, că parlamentul austriac nu ofere nicl o garanță privitor la proiectele pactului din Aprilie. Despre vre-un rezultat mulțamitor, nu se face nicl o amintire. Total s'ar puté reduce la afirmarea, că contele Thun n'a cedat nimic lui Banffy.

Din gură în gură.

Proverbe, dicetori, povătuiri, strigături, aseménări, idiotisme și găcituri despre gură.

Adunate și esplicate de I. Dariu.

(Urmare.)

Cine-o ride,
Gura-ș'o 'ntinde.

E prost cine 'ncercă
Tuturor să placă;
Dară pe cât poți
Ascultă pe toți
Ș'apoi fă cum scii,
De vrei ca să fi
Om adevérat
Cu tine 'mpăcat.
Te ride vr'o dată
Vr'o gură căscată
Tu'n pace o lasă,
Că de ea ce-ți pasă?
Las' să riđă cât o vré,
C'o mai ride ș'o 'nceta.

Li umblă gură
Ca o sucală;
Ceea-ce spune,
Nu face-o zală.

Ride, spune omul prost:
Tóte fără nicl rost;
Nicl o zală nu patesc:
Vorbele-i nu se sfetesc.

Cine spune multe
Gura i-se 'mpute.

Deci vorbesce mai puțin;
Ce vorbesci, vorbesce bine;
Că decă vorbesci prea multe,
N'are cine să te-asculte.
Ori de multe ce vorbesci,
Mai pe urmă te căiesci,
Căci ai spus și ce n'ai vrut,
Singur tu réu și-ai făcut.

Abia scóte vorba din gură. Séu:
Abia cu clestele îi scóți
vorba din gură.

Ca să vorbesci putine,
Tot-déuna e mai bine;
Dér nicl prea de tot tăcut,
Par' c'ai fi și surd și mut,
Că tot omul, care tot tace,
El la nimenea nu place.

En uite la Corcodel:
Numai gura e de el.

Să laudă 'n gura mare
Că el multă-avere are,
Când la urmă, ce să veđi?
Pe păreți sunt tot cai verđi;
Că'n faptă n'are nimic,
E aievea un calic.

Ce atăta gură
Pentru nimica tótă?

Ce atăta vorbă
Pent' o țir de ciorbă!
Dór' n'o să mănăcăm,
Ca să ne 'ngrășăm!

Are gură-afurisită. Séu:
Are gură spurcată. Séu:
Să te ferescă Dumneđu
de gura lui.

Decă e tréba așa,
Tu să te feresci de ea.

Vorbesce gură dela gură
Și s'aude dela șură.

Vorbesc aproape unu d'altul
Și-i aude întreg satul.

Merge din om în om,
Ca căscătura din gură 'n gură.

Așa merg și veștile,
C'um merg și poveștile
Dela unul pân' la altul,
Până scie întreg satul.

E gura satului, că:
Mai dă-l și dracului.

Ori și ce se întâmplă 'n sat
Iute el a și aflat.
Cum scie ceva de réu,
Să ferescă Dumneđu,
Că la cine-ajunge spune,
El cu vorba te röpune.
Tu i-ai spus ceva de-oparte
Și satu le scie tóte.

Fie-ți gura de aur! Séu:
Fi-ți-ar gura de aur!

Să dea pronia cerescă,
Ce-ai đis tu să se 'mplinescă,
Ca și aurul curat,
Să fiă ce-ai cuvântat!

Ți-a eșit un sfânt din gură.

Gura-ți adevér a spus,
Ș'adeveru-i sfânt de sus.

Căendarul săptămânei.
AUGUST. are 31 zile. MASALAR.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	16 Ad. ic. D-l Dion	28 Augustin
Lună	17 S. m. Miron	29 + T. c. Ioan
Mart	18 S. Flor. și Laur.	30 Benjamin
Mer.	19 S. m. Andrei	31 Raimund
Joi	20 S. m. prof. Sam.	1 Sept. Egidiu
Vin.	21 S. ap. Tadeu	2 Justus
Sâm.	22 Mart. Agatoeic.	3 Adalbert

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 26 August st. n. 1898.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta aust.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos	8	—
"	Grău mijlociu . . .	7	60
"	Grău mai slab . . .	7	20
"	Grău mestecat . . .	4	60
"	Săcară frumoșă . . .	4	60
"	Săcară mijlocie . . .	4	30
"	Orz frumos . . .	3	50
"	Orz mijlociu . . .	3	10
"	Ovės frumos . . .	2	20
"	Ovės mijlociu . . .	2	—
"	Cucuruz . . .	3	8
"	Mălaiu . . .	3	50
"	Mazare . . .	7	—
"	Linte . . .	8	50
"	Fasole . . .	5	20
"	Sēmēntă de in . . .	9	—
"	Sēmēntă de cânepă	4	60
"	Cartofi . . .	1	—
"	Măzriche . . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	49
"	Carne de porc . . .	—	63
"	Carne de berbec . . .	—	36
100 kil.	Său de vită prospēt	20	—
"	Său de vită topit	32	—

Cursul losurilor private
din 24 August 1898.

	comp.	val.
Basilica	6.70	7
Credit	203.50	201.50
Clary 40 fl. m. c.	61.—	62.—
Navig. pe Dunăre	165.—	175.—
Insbruck	23.75	30.75
Krakau	27.—	23.—
Laibach	23.25	24.25
Buda	62.25	63.25
Palfy	65.50	66.50
Crucea roșie aust.	19.50	20.50
do ang.	10.50	11.25
do ital.	12.—	12.50
Rudolf	26.50	27.50
Salm	81.—	82
Salzburg	28.25	29.25
St. Geneis	80.—	81.—
Stanislau	51	55.—
Friedine 4 1/2 % 100 v. c.	165.—	—
do 4 1/4 % 50	73.—	—
Waldstein	60.—	—
do de 10 franci	122.50	—
Banca h. ung. 4 1/2 %	—	—

Târgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 22 Aug. de 46,277 capete, la 23 August au intrat 76 capete și au eșit 344 capete rămânând la 24 Aug. un număr de 46,069 capete.

Se notéză marfa: ungréscă veche grea dela — cr. până la — cr. marfă ungréscă tinéră grea dela 58 1/2 cr. până la 59.— cr. de mijloc dela 59.— cr. până la 59 1/2 cr. ușóră dela 59 1/2 cr. până la 60.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 24 August n. 1898

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenească	79	9.20	9.25
Grâu dela Tisa	79	9.40	9.45
Grâu de Pesta	79	9.35	9.40
Grâu de Alba-regala	79	9.40	9.45
Grâu de Bácska	79	9.40	9.45
Grâu ung. de nord	79	—	—
Grâu românesc	79	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	7.05	7.15
Orz	de vînsars	80-82	6.50	6.50
Orz	de bere	84,86	7.80	8.50
Ovăș		89.41	5.70	6.00
Cucurus	bănăț.	78	—	—
Cucurus	altă soiă	78	—	—
Cucurus	"	—	—	—
Hirică	"	—	—	—

Produse div.	Boli	Cursul	
		dela	până
Săm. de trif.	Luternă ungar.	—	—
"	transilvană	—	—
"	bănățenă	—	—
"	roșie	—	—
"	rafinat dupla	—	—
Oleu de rap.	dela Pesta	64	65
Oleu de in	de la țară	—	—
Uns. de porc	svântată	59	60
Slănină	afumată	64	65
Său	din Bosnia în buți	9.75	10.25
Prune	din Serbia în saci	9.75	10.25
Lictar	slavon nou	15	15.25
"	bănățenească	14	25
Nuc	din Ungarie	—	—
Gogoși	anguresci	—	—
"	sorbesci	—	—
Miers	brută	—	—
"	galbină stracată	—	—
Ceară	de Rosonau	—	—
Spirt	brut	—	—
"	Drojăuță de spirt	—	—

Bursa de București.
din 24 August n. 1898.

Valori	Do. bândă	Scad. cup.	Cu banț gata.
Stentă română perpetuă 1876	5%	Apr.-Ocl.	100.3/4
Renta amortisabilă	5%	Ian.-Iul.	100.1/2
" " (Impr. 1892)	5%	Ian.-Iul.	100.1/2
" " din 1898	5%	Apr.-Ocl.	99.3/4
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Ian.-Iulie	92.3/4
" " (Impr. de 32. 1/2 mil.	4%	" "	92.3/4
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	92.3/4
" " (Impr. de 274 m. 1890	4%	" "	98.3/4
" " (Impr. de 45 m. 1891	4%	" "	92.3/4
" " (Impr. de 120 mil. 1894	4%	" "	93
" " (Impr. de 90 mil. 1896	4%	" "	93
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mai.-Nov.	—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 30%	10%	" "	—
Oblig. comunei București 1888	5%	Ian.-Iul.	99.1/2
" " din 1884	5%	Mai.-Nov.	—
" " din 1888	5%	Ian.-Dec.	—
" " din 1890	5%	Mai.-Nov.	100
Scrisuri fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	99.1/2
" " urbane București	5%	" "	98.1/2
" " Iași	5%	" "	98
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	2440
Banca Națion. ult. div. 85.—	500	intr. v.	381.—
Banca agricolă	500	150 v.	381.—
Dacia-România ult. div. 35 le	200	intr. v.	482.—
Naționala de asig. ult. div. 43 le	200	" "	544
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	395.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	" "	130
"Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	" "	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	100	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 30%	100	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	20	" "	—
20 tranș aur	—	" "	—

SCOMPTURI:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5 1/2%	Berlin	4%
Londra	3%	Belgia	4%
Viena	4.—	Elveția	4%

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 August 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.65
Renta de corone ung. 4%	98.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de est. f. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	160.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	101.60
Renta de hârtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	121.45
Losuri din 1860.	140.60
Acții de-ale Băncii austro-ungară	910.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	397.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	360.25

Napoleonori	9.53
Mărci imperiale germane	58.82 1/2
London vista.	120.05
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.25
Note italiene.	44.30

Cursul pieței Brașov.

Din 26 August 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.45
Napoleonori. Cump.	9.50	Vënd.	9.52
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	126.75	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.65	Vënd.	58.75
Lire turcesci Cump.	10.73	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșanu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Malor.**

Medic român în Karlsbad.

Medic universal
Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univ. imp. reg. din Viena (clinica D lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociației pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa împăratul etc etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octomvree dela orele 6—9 a. m. și 3—5 p. m. în Mühlbadgasse casa „Schwarzes Ross” 41.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.
Consultații cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

PUBLICAȚIUNE!

Inaltul Ministeriu reg. ung. de Interne aduce prin ordinațiunea din 19 Iulie a. c. Nr. 76453—1898 spre cunoștința generală, cumcă în țară este lătită opiniunea falsă, că inhalațiunea aerului infect de exudațiunea animalelor în staulele vacilor contribuie la vindecarea bolnavilor tuberculoși, din care motiv astfel de bolnavi nu numai că comunică, dără ce e mai mult, consumă mai mult timp în astfel de staule.

La acesta observă același Inalt Ministeriu, că astfel de bolnavi nu numai că aruncă scuipatul fără vre-o precauțiune în toate direcțiunile, nu numai că infectează pe omenii, ce se ocupă cu economia laptelui, ba chiar și pe vite, ci infectează chiar laptele, prin care se cauză estinderea acestei bôle periculoase.

Se îndrădă deci aplicarea ome-nilor tuberculoși în economia laptelui, ba chiar și comunicarea în staulele vacilor. — Autoritățile sanitare se îndrumăză spre acest scop, ca să ca-seze cu totă rigurositatea acest in-covenient.

Brașov, 6 August 1898.

Magistratul orașenesc.

De vëndare

O mie de oi țigăi bucălăi
bune de prăsilă, tinere, rasa cea mai bună. Doritorii de a cumpăra, se potțescă după Sf. Mărie la Dumitru Jarnea Satulung, Nr. casei 676. Pre-țul după învoială. 3—3.331.

Marele Hotel
Predeal

Situat Vis-à-vis de Gară

deschis

sub direcțiunea proprietarului

T. I. TEODORESCU,

Restaurant de I-ul rang.

— Beuturi escelente. —

Arangiament cu ziua și cu luna.

— Prețuri convenabile. —

282 20—30.

„Gazeta Transilvaniei”
cu numărul 15 cr. se vinde
la librăria Nic. I. Ciurcu și
la Eremias Nepoții.

Pentru economii de oi.

Pe hotarul comunei Sângeorgul de Câmpia (comitatul Coșocnei) și al comunei învecinate Sân-Mărtin, se află de vëndare **10 șire** (sēcastre, jiređi) și **5 clăi de fên de fênațe**, cuprindând peste **400 carê de fên bun**, pentru iernatul a vre-o 2000 de oi, dimpreună cu pășunat de toamnă și primăvară, până la Sângeorgiu (5 Mai nou).
Doritorii de-a cumpăra au a-se adresa la subscrisul:
Dionisiu Simon, proprietar.
Sângeorgul de Câmpia p. u. Uzdi-Szt.-Péter Kolozsmegye).

Pește sărat.

Administrația Bălților Statului din Tulcea, aduce la cunoștința tuturor comercianților de pește, că furnisăză orice pește sărat provenit din pescăriile din Delta Dunărei, cu prețuri foarte reduse.
Peștele sărat este de o calitate superioară. Pentru orice informații a-se adresa în Galați, la D-l ALEX. Economu, șeful serviciului de vëndare al Bălților statului, său la Tulcea, direct la Administrațiunea Regiei Bălților.
Administratorul
Regiei Bălților Statului din DOBROGEA, Sect. VI.
Inspector: **G. V. Cordea.**

BERE de curte din STEINBRUCH

10 cr. Mare Restaurant și Cafenea **10 cr.**
păharul de Bere complet arangiate din nou păharul de Bere

REDOUTE
Brașov. Strada Hirscher nr. 10.

Bucate escelente à la carte și dineuri la orî și ce timp. Cost ieftin cu abonament, recomandăm.

Cu totă stima
Gottsman & Schmidt.

Czell-Brău. escelentă.

Publicație.

La subscrisul în comuna Băbeni (Aranymező) p. u. Kucsulat, linia călei ferate Deés—Zilah, stațiune în loc, se află de vëndare **80 carê de fên**, nutreț foarte bun, pentru ernatul oilor.
Reflectanții să se adreseze la
Agustin Mihályi, proprietar în Băbeni.

A N U N C I U R I
(insertiuni și reclame)
sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de peată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.
Administr. „Gazetei Trans.”

Societate de I rang **CIRCUL HENRY** Societate de I rang

Braşov, în faţa intrării la Promenada de jos.

80 Persone 80. Elefantul Blondin 60 Cai 60

Proprie musică (orchestra Circului).

Cercul e construit după ultimul model corespunzător tuturor cerințelor moderne; iluminat cu gaz aerian și bine acoperit în cas de ploie.

Astăzi, Sâmbătă, în 27 August st. n. 1898

La orele 8 séra

Mare Reprezentație extra ordinară,
cu programă nouă interesantă.

Nou! Original! Nou!

Debut al ultra-charaghiosului KNOCK a bouts și al pcrdistilor negri.

Viktor și Vane dela etablimentul Bonacher din Viena.

Școala de sărit călărit de Directorul Henry.

August, cu măgarul său Picolo, 1000 corone premiu aceluia, care va călări pe măgar de trei ori împrejurul circului în galop, fără de a cădea de pe el.

Elefantul „minune“ Blondin, animal patruped, cel mai bine dresat în lume, condus de Directorul Henry.

Un pensionat nebun, pantomimă comică, executată de mai multe dame și domni din societate

Galop șampanie, jucat de corpul de balet. — Producții de întreg ansamblul artistic.

Intermezzo comice de toți Clownii.

— Tóte detaliurile în afișe. —

Prețurile locurilor: Loc rezervat numerotat fl. 1, Stal I. 70 cr., Stal II. 50 cr., Galeria 25 cr. — Biletele sunt valabile numai pentru ziua când au fost cumpărate.

Pentru bilete vândute banii nu se restituie. — Pentru înlesnirea onor. public bilete de vândare la cassa Circului dela orele 11—1 și dela orele 5 p. m. în jos.

Deschiderea Circului la 7 1/4 ore séra. Inceputul la 8 ore séra.

Mâne, Duminecă, penultima Duminecă în Braşov,

2 MARI REPRESENTAȚIUNI 2

Una la orele 4 p. m. și alta la orele 8 séra.

Cu distincă stimă
HENRY,
Director și proprietar.

Ești prea gras!

Savon Vert de l'Amiral
(pe baza de extract de venin.)

slătește numai acele părți ale corpului, unde se aplică, burtă, șolduri, bărbie, fără a păzi dietă, a fi inpedecat la ocupații, sau a strica sănătatea. — Prețul unei bucăți 2 fl. 50 cr. — Să capătă în toate farmaciile.

Probat de medici. Scutit prin lege.

Depou general „Krebsapotheke“ Wien I.

Cel mai probat mijloc casnic, care se reguleze mistuirea, se producă sânge curat, se curețe sucurile rele, condiție principala pentru menținerea sănătății precum se vindece și durerile de stomac spre exemplu: în casurile de lipsă de apetitu, rigăeli, congestiun, vărsături dureri de fole și stomac, cărcei, îngreunarea stomacului cu mâncare, flegmă, haemoroide, suferințe femeiesci, bóte de Intestine este:

Pentru vindecarea Inflamațiilor, rănilor și umflăturilor, se întrebunțeză ca mijloc cu succes sigur la inflamații stagnația laptelui și întărirea țitelor cu ocaziunea întrecării copilului, la abscese, pustule cu puroi, carbuncule, copturi la unghii, la panariții, ulcerațiuni la degete, la întărături, umflături, tumorea glandulelor li-fatiei, lipume etc

Dr. Rosa's Lebens-Balsam **Prager Haussalbe**

din farmacia lui B. FRAGNER in Prag 203-III.

Acest balsam animéază activitatea mistuirei, produce sânge curat și sănătos și a devenit un medicament sigur de casă popular.

Sticla mare 1 fl. — Sticla mică 50 cr. Cu poșta 20 cr. mai mult.

Vindecarea urmăză în timpul cel mai scurt, fără dureri.

In cutióre à 25 cr. și 35 cr. Cu poșta 6 cr. mai mult.

Fie-care cumpărător se céră numai preparate originale din farmacia B FRAGNER in Prag și se fie atent, ca embalagiul dela balsamul Dr. Rosa's se fie provédut cu marca alăturată rotundă.

Er embalagiul dela Prager Haussalbe cu marca alăturată treiunghiulară

Orî și cine ar face cunoscut o falsificare, capătă remunerație!

Mii de scrisori de recunoscință sunt depuse spre vedere.

Deposit in farmaciile D-lor: **Victor Roth, E. Kugler, Ferd. Jekelius** in Braşov. Pe urmă la **J. Tórók, A. Egger, Thalmayer & Seitz** și **Kochmeister's Nachfolger** in Budapesta.

Deposit principal al producătorului **B. Fragner,** Apotheke „zum schwarzen Adler“ in Prsg, Eck der Spornergasse 203

Trimitori cu poșta se efectuează imediat

Prima lăcătușerie română în Braşov.

EUGENIU PRECUPŪ

Lăcătuș artistic, instalator de conducte de apă și fântâni cu injector, Braşov, Valea lată nr. 2, (casele Eichberger).

Recomandă Onoratului public din oraş și dela sate atelierul său complet de **Lăcătușerie artistică și de ferărie,** (pentru clădiri),

In care se efectuează tot-felul de lucrări, ce cad în bransa acésta, anume: maşini de gătit bucate (Sparherd), sobe, grilagiuri, tot-felul de ferărie pentru clădiri, Conducte de apă și instalațiuni de césornice de apă,

Fântâni cu injector contra înghiețarei; sonerii.

Orî și ce **reparaturî** ce cad în bransa de lăcătușerie și ferărie.

Lucrările se fac sub privighierea și conducerea mea proprie, despre cea-ce dau și garanție. — Lucrul meu va fi prompt, solid și cu prețurile cele mai moderate.

EUGENIU PRECUPŪ, lăcătuș artistic, instalator de conducte și césornice de apă.

6-12,

Conducte de apă și sonerii.

KAMGARN NEGRU.

Costume pentru bărbați din lână curată, cu garanție, asortiment bogat, executare cu gust, cu prețurile fabricii recomandă

ADOLF F. MAZANEK

deposit principal al fabricii de postav din Timiș.

16-20 Strada Hirscher Nr. 20.

La cerere se trimit mostre gratis și franco.

— Prețuri ieftine ale fabricii. —

Primesce ori-și ce fel de tipărituri.

P. T.

Am onóre a aduce la cunoștința On public, că am deschis aci în loc, **Strada Porții Nr. 35,** împreună cu comerțul de hârtie en gross și un magazin cu tot-felul de articuli de hârtie, care le vënd cu prețuri ieftine.

Avisez pe on. dni comercianți atât din loc, cât și din împrejurime, că am un mare deposit de hârtie: de pachetat, pungi (tocuri), hârtie de scris de epistole, hârtie de pus pe castene, Couverte albe și colorate. Tot felul de articole pentru școlă: Caiete, carticele de desemn, co. deie, clazuri, rad'gumi, hârtie supătoare, creóne, mare asortiment de linii și recuísite de desemn.

Avënd legăturî cu fabricile cele dintâi, pot vinde articolile sus menționare cu astfel de preț, ca și când s'ar procura direct din Viena séu Budapesta. Dela mine se pot cumpéra în orî și ce cantitate.

Rogându-mă de binevoitorul sprijin și asigurând un serviciu prompt, sunt cu deosebită stimă:

Weiszfeller J. Braşov. Strada Porții nr. 35.

Principiu: serviciu solid și prompt.